

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIRA

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 8. februarja 1908.

Štev. 6.

Današnja številka obsega 8 strani.

Pozor!

Vse one častite naročnike „Mira“, ki so si list naročili v letih 1905, 1906 in 1907, pa ga do danes niso še plačali, opozarjamo tem potom vljudno, naj nam list ali vrnejo, ali pa zaostalo naročnino v teku 8 dni poravnajo, oziroma nam naznanijo svoje želje, da se vemo ravnati.

Po preteku tega časa bomo primorani dolžnikom list ustaviti.

Upravništvo „Mira“.

Pozor, kmetje!

V zadnji odborovi seji „Katol. polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ dne 3. t. m. je rešil odbor za nas koroške Slovence težavno in mnogokrat prereševano vprašanje o načinu gospodarske organizacije slovenskih kmetov na Koroškem in se je zato odločil, da si ustanovimo koroški Slovenci samostojno, neodvisno kmetijsko družbo. V najkrajšem času se bodo sestavila pravila in potem se skliče občni zbor. Zato pozor, kmetje! Ne dajte se od nikogar preslepiti, odklonite društva, ki vam jih ponujajo naši najhujši nasprotniki.

Bili smo dosedaj osamljeni, zapuščeni, pomagali si bomo tudi naprej in se gospodarsko z božjo pomočjo okrepili sami brez tujcev, brez zagrizenih sovražnikov, ki iščejo kmeta samo tedaj, ko ga potrebujejo za volitve. Koroški Slovenci, naprej do novih zmag!

Vojska z visoko c. kr. deželno vlado za pravico.

Kakor že omenjeno, se je občinski odbor v Selah s posebno vlogo obrnil na visoko c. kr. deželno vlado in jo opozoril na nepostavno ravnanje deželnega odbora zaradi vrnitve slovenskega z nemško prestavo vloženega občinskega proračuna za leto 1908, kakor sledi: Štev. 1448/07.

Na visoko

c. kr. deželno vlado

Celovec.

Na podlagi sklepa občinskega odbora z dne 1. decembra 1907, ki je v prepisu tukaj priložen, si usoja občinsko predstojništvo vis. c. kr. deželni vladi pojasniti, oziroma naznaniti sledeči slučaj: Sestavili smo občinski proračun za l. 1908 in vse potrebne priloge v tuuradnem slovenskem jeziku. Tajnik je k temu dodal nemški prevod in občinsko predstojništvo je dne 16. sept. 1907 pod št. 1167 odposlalo koroškemu deželnemu odboru v potrditev in prositev za dovoljenje, da se potom pristojne oblasti pobira 74% občinske in 20% šolske doklade.

Koroški deželni odbor pa je proračun brez vsake opombe takoj vrnil.

Zoper tako postopanje je občinski odbor v svoji seji dne 29. sept. 1907 sklenil se po gosp. dr. Brejcu v Celovcu pritožiti na upravno in državno sodišče. Ker pa zadeva ni rešena ter tudi najbrže v dohlednem času ne bo, in ker ne

bomo mogli zaradi postopanja koroškega deželnega odbora pobirati davkov, se vsled tega vis. c. kr. deželna vlada na podlagi odborovega sklepa z dne 1. decembra 1907 naproša, da se nam oskrbi potrditev in pobiranje zgoraj omenjenih doklad za leto 1908, in sicer iz sledečih razlogov:

Ker se najvišja avtonomna oblast, kakoršna je deželni odbor, protivi zakonom in zakone krši, posebno člen XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, tedaj je tudi nam zakonito uradovanje otežkočeno.

Deželni odbor je v prvi vrsti poklican, da zakone varuje in pazi, da se isti izvršujejo — a gotovo ni vsled tega zato tukaj, da bi istim nasprotoval.

Da se nas ne bode za ta slučaj sumničilo, oziroma dolžilo zoperstavljenja proti obstoječim zakonom, sklicujemo se na razsodbo c. kr. državnega sodišča z dne 3. julija 1906, kjer je ta najvišja sodna oblast izrekla, da ni samo deželni odbor primoran sprejemati v dvojezičnih deželah vloge občin v vsakem deželnem jeziku, ampak mora jih celo v istem jeziku reševati. A v našem slučaju niti slovensko-nemškega proračuna ni sprejel.

Končno se še pripomni, da, ako se ne bodo za nas pobirale potrebne doklade in naklade potom pristojnih oblasti in ako nam vis. c. kr. deželna vlada tega ne oskrbi, smo primorani z 1. prosincem 1908 ustaviti vse poslovanje v prenesenem delokrogu.

Občinsko predstojništvo Sele, (Pečat.) dne 12. decembra 1908.

Župan:

Jan. Užnik l. r.

Visoka c. kr. deželna vlada je pa na zgorajšnji vlogi dne 2. prosinca 1908, št. 22.316/1907, izdala odlok, da nima nadzorovalne pravice nad deželnim odborom (oziroma, da ni inštanca).

Po mnenju vlade je deželni odbor popolnoma nedotakljiv ter je za njegove nepostavnosti c. kr. deželna vlada brez vsake moči!

Občinskemu odboru je bila zmaga pri državnemu sodišču dne 16. prosinca 1908 že znana, a ker državno sodišče ne more prisiliti deželnega

Podlistek.

Beračica nevesta.

(Predpustna povest. — Spisal Danimir.)

Bilo je prvo nedeljo po novem letu. V Gornji vasi je ravnokar minila služba božja. Nekam čudno se je mudilo danes ljudem iz cerkve, vsak je hotel biti prvi zunaj. Toda niso hiteli danes domov, kakor drugokrat po zimi, ni zeblo danes, četudi je bilo mrzlo, da je škripalo pod nogami; vsakdo je postal pred cerkvijo, kakor bi še čakal na nekoga, ki mu mora povedati nekaj posebnega, izrednega.

In res je postajalo glasno, vedno bolj hrupno, čim več ljudi se je zbralo okoli cerkve. Najbolj glasne so bile seveda ženske, saj ženske vedo povedati vedno kaj novega, če drugega ne, pa pogrevajo staro juho. Toda danes nikomur ni manjkalo snovi; še onim ljudjem, ki so sicer najraje molčali in se za nikogar niso brigali, ampak se takoj po sv. maši odpravili domov, so se danes jeziki malce razvezali, tudi oni so postajali in kramljali med seboj.

„Malka, kaj pa ti praviš k temu“, je nagovorila Grošeljnova Rezika svojo prijateljico, „ali misliš, da bo mogoče vendarle kruh iz te moke? Ta dva, pa oklicana! In k temu še prva v letošnjem predpustu. Kaj neki poreče k temu Mrakova Julia, ki je šivala že od jeseni sem vsak dan za balo, ker je hotela menda pasti prva raz leco v tem predpustu? To se bo jezila, da jo je prihitela druga in k temu še ta beračica.“

„Saj ne more biti res“, je odvrnila Malka, „saj se bo gotovo vse razdrlo. Od česa pa bosta živela? Saj Tonetova mati vendar ne bodo pustili tega, da bi si Tone vzel Močnikovo Anico, to beračico, ki ne ve, kje ima očeta, kje mater. Ali nisi videla, kako je bilo sram njegovo mater, ko so gospod začeli čitati: „Nevesta, Antonija Badeni, nezakonska hči...“ kar lice so si zakrili in si niso upali pogledati kvišku, tako jih je bilo sram!“

Tako ste modrovali Pongračeva Malka in Grošeljnova Rezika ter z raznimi priimki obrekovali ubogo Anico. Najbolj pa sta menda bile ogorčeni radi tega, da nista bili oni dve prvi oklicani v letošnjem predpustu. Kajti bili ste že obe nad dvajset let in ste vsak hip čakali, da pride odnekod vroče zaželjeni izvoljenec ter ju popelje pred oltar. Toda dozdej ste upali zaman.

Najbolj pa so brusile jezike tiste stare ženske, katere drugače menda ne morejo biti izveličane, ako nimajo vsak dan nekoga na jeziku, zlasti pa mlade ljudi.

„Glej, glej, kdo bi to mislil,“ je dejala stara Korešnica, ki je bila radi svoje jezičnosti posebno znana po vsej okolici. „glej, glej, takšen je dandanes mladi svet. Samo na ženitev misli; čudo, da se ne ženijo ljudje takoj, ko izstopijo iz šole. In temu Pečnikovemu Tonetu se je res potreba ženiti, rajše bi skrbel za svojo mater. Uboga starka, še iz bajte bo morala naposled, ko pride mlada vanjo. Kaj pa bosta jedla, od same ljubezni vendar ne bosta mogla živeti. In kaj še le, ko pridejo otroci, eden, dva, tri... in morda še več! Saj pravim, kako nespameten in nepre-

viden je dandanes mladi svet! Na prihodnost ne pomisli. Otroci bodo gotovo berači, kakor je bila Anica beračica, ko je prišla v našo vas in so se je Močnikovi usmili ter jo vzeli za rejenko. Sam Bog ve, kako se jima bo godilo, sreče gotovo ne bo v tem zakonu.“

Okoli Korešnice so se zbrale naposled vse tiste ženske iz vasi, ki so bile po svoji gostobesednosti njej podobne. Končno so se vendar le spomnile, da jih je začelo zebsti v noge ter so se vsled tega polagoma razšle.

Res, cela vas, cela fara je govorila danes o novooklicanem paru. Znano je bilo pač že davno, da sta se Pečnikov Tone in Močnikova Anica rada videla, toda tega ni slutil nihče, da jo namerava Tone resnično vzeti. Saj je bila dete greha, brez staršev je prišla nekoč — trinajst let ji je bilo tedaj — v Gornjo vas. Močnikovi so jo vzeli za rejenko, ker so upali, da bo kmalu toliko zrastle, da jim nadomesti in prihrani eno dekle. Saj se tudi nikoli niso kesali, da so jo vzeli, kajti Anica je bila res vzorno in pridno dekle. Rada je delala, bila je skrajno potrpežljiva, nikoli ni godrnjala, četudi so ji potiskali najtežje delo. Le tupatam je včasih molče postala, položila roko na čelo ter se globoko zamislila. Na kaj neki je mislila? Na mater mogoče ali na očeta, morda pa na svojo daljno domovino, ki je ni poznala več, saj jo je zapustila že kot majhen otrok.

Mati njena je služila namreč daleč doli na Laškem v velikem mestu in tam je ona prišla na svet; ker je mati vsled tega morala iz službe, se je vrnila z Anico v svojo domovino. Štiri leta

odbora, da bi se sodbe držal, zato se je v odboru seji dne 19. prosinca 1908 sklenilo, pritožiti se zoper neutemeljeni odlok visoke c. kr. deželne vlade na ministrstvo notranjih zadev, in sicer:

Štev. 46.

Visokemu

c. kr. ministrstvu za notranje zadeve na Dunaju.

Vdano podpisano občinsko predstojništvo Sele si usoja naznaniti, da je občinski odbor v svoji seji dne 19. prosinca 1908 soglasno sklenil in občinskemu predstojništvu naročil, pritožiti se zoper odlok visoke c. kr. koroške deželne vlade z dne 2. prosinca 1908, števil. 22.316/1907, na vis. c. kr. ministrstvo notranjih zadev.

Zato se vlaga pravočasno sledeči ugovor:

1. Občina Sele je v svoji lastnosti kot javna oblast v zmislu razsodbe c. kr. državnega sodišča na Dunaju z dne 3. julija 1908, št. 264, tuzemska korporacija. Ona je sicer v zakonitih mejah podrejena nadzorstvu političnih državnih oblasti ter je razen tega tudi ud upravnega organizma dežele in države.

Vkljub temu je in ostaja ona vendar za sebe korporacija, ki obdrži vse nje pripadajoče politične pravice.

Nadalje pravi razsodba, da ni samo deželni odbor primoran sprejemati v dvojezičnih deželah vloge občin v vsakem deželni jeziku, ampak mora jih celo v istem jeziku reševati. K političnim pravicam spada tudi jezikovna ravnopravnost, ki je s členom XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, držav. zakonika števil. 142, zajamčena.

2. Naslov tega zakona pravi izrecno, da so se s tem zakonom določile pravice državljanom. V zmislu v 1. točki tega ugovora našete razsodbe in ker je občinski odbor, oziroma župan, izvoljen zastopnik občanov, to je državljanov v občini, ima občinski odbor, oziroma župan, kot odgovoren načelnik občine pravico in dolžnost, z vsako c. kr. državno in deželno oblastjo kakor tudi s slavnim koroškim deželnim odborom uradovati in dopisovati v svojem slovensko-uradnem jeziku.

3. Ker se ves občinski odbor ter župan kot odgovorni načelnik občine zavedajo postavno zajamčenih jezikovno ravnopravnih pravic in to tem bolj, ker so občinski funkcionarji nemščine nezmožni, se je za leto 1908 sestavil občinski proračun in vse potrebne priloge v tuuradnem slovenskem jeziku. Občinski tajnik je k temu dodal nemški prevod in občinsko predstojništvo je dne 16. septembra 1907, pod števil. 1167, odpisalo koroškemu deželni odboru v potrditev in proštev za dovoljenje, da se potom pristojne oblasti pobira 74% občinske in 20% šolske doklade.

Koroški deželni odbor pa je po vednosti in navodilih v. g. deželnega glavarja proračun brez vsake opombe takoj vrnil.

4. Visoki c. kr. deželni vladi se je, kakor je iz priloženih prilog razvidno, vsled sklepa občinskega odbora z dne 1. decembra 1907 zadeva pojasnila in se je vlada opozorila na nepostavno ravnanje koroškega deželnega odbora, oziroma njegovega načelnika, deželnega glavarja, kateri se obsto-

ječim in v Avstriji veljavnim zakonom protivi in iste, namreč člen XIX., krši, ter naprosila, da oskrbi potrditev in pobiranje zgoraj omenjenih doklad za leto 1908. Kakor je iz priloženega neutemeljenega odloka visoke c. kr. deželne vlade razvidno, ni c. kr. deželna vlada inštanca nad deželnim odborom, in se nam vsled tega ni ugodilo.

5. Zoper tako nepostavno postopanje c. kr. državnih in deželnih oblasti se občinsko predstojništvo v imenu občinskega odbora najodločnejše pritožuje in ugovarja.

Kajti v zmislu § 42. deželnega reda držav. zakona z dne 28. februarja 1861, števil. 20, ima deželni glavar kakor tudi deželni predsednik pravico in dolžnost nastopati zoper kršenje obstoječih zakonov.

Visoko c. kr. ministrstvo za notranje zadeve blagovoli torej iz teh razlogov neutemeljeni odlok c. kr. deželne vlade z dne 2. prosinca 1908, števil. 22.316/1907, razveljaviti ter razsoditi:

1. Da se občini Sele proračun za leto 1908 nemudoma potrdi in vse potrebno oskrbi za pravočasno pobiranje občinskih doklad, kajti občina je popolnoma brez gmotnih sredstev, a vkljub temu jo c. kr. okrajno glavarstvo sili z globo, opravljati posle prenešenega delokroga.

2. Da so c. kr. državni in deželni uradi, kakor tudi deželni odbor v zmislu člena XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, držav. zak. števil. 142, in razsodbe c. kr. državnega sodišča na Dunaju z dne 3. julija 1906, števil. 264, dolžni sprejemati od slovenske občine Sele slovenske proračune, dopise in slovensko rešene vloge, ter na iste tudi odgovarjati, oziroma jih slovensko reševati.

3. Da je visoka c. kr. deželna vlada inštanca nad deželnim odborom in da se izda ukaz z naročilom, da imata v. g. deželni predsednik in v. g. deželni glavar vsled kršenja zakonov dolžnost in obveznost postopati proti deželni odboru v zmislu § 42. deželnega reda držav. zakona z dne 28. februarja 1861, števil. 20.

4. Vsled odborovega sklepa z dne 21. julija 1907 se končno zahteva, da visoko ministrstvo notranjih zadev disciplinira vse iste c. kr. uradnike, kateri vkljub svoji prisegi kršijo že prej navedene določbe državnega osnovnega zakona in § 42. deželnega reda z dne 28. februarja 1861.

Občinsko predstojništvo Sele,
polit. okraj Celovec,
(Pečat.) dne 20. prosinca 1908.

Prvi svetovalec: Župan:
Janez Oraže l. r. Jan. Užnik l. r.
Drugi svetovalec:
Florijan Olip l. r.

Umor portugalskega kralja Karola I. in prestolonaslednika princa Louis Filipa.

Na Svečnico dopoldne je pretresla ves svet strašna novica o umoru portugalskega kralja in princa Louis Filipa. V Celovcu nekateri niso hoteli verjeti in so smatrali vse za pustno šalo.

značilo, da se je narodila nekje pod južnim solncem. In baš radi njene lepote menda so jo sovražile druga dekleta iz vasi. Bile so ji nevoščljive, češ, beračica je bila, pa hoče biti lepa.

Anica je to vedela, in globoko v dno srca jo je zbolela ta zavist. Kaj more ona za to, da je lepa, rajše bi ne bila, da bi jo vsaj pustili pri miru in ji ne očitali tolikokrat, da je beračica.

Četudi ni imela žive duše več na svetu, ki bi ji bila količkaj naklonjena, akoravno je mislila, da nikoli v življenju ne najde človeka, ki bi imel zanj še dobro besedo, saj je bila beračica, se je nekega dne vendarle našlo srce, ki je vzplamtelo zanj v čisti in veliki ljubezni.

Pečnikov Tone je vsak dan hodil po večkrat mimo Močnikove hiše, odkar je delal na železnici. In videl je Anico večkrat, kako je bila žalostna, kako je čestokrat zrla zamišljena v daljavo... Tone pa je imel dobro srce, zasmilila se mu je Anica. Začutil je nekaj v svojem srcu, čemur izpočetka sam ni mogel prav verovati, in ki je postajalo od dne do dne silnejše, začutil je v svojem srcu ljubezen do Anice. Izprva je hotel to čuvstvo zadušiti, češ, saj itak ne bo nikoli mogoče, da se uresničijo njegove nade, kajti on sam nima ničesar, ona pa še manj. Sedaj pa itak jedva skrbi za svojo staro mater.

Toda brezuspešno se je ustavljal temu čuvstvu. Sililo je na dan, in Tone je res začel malo upati.

(Konec prihodnjič.)

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

Umorjeni kralj je bil star 44 let, princ pa 21 let. Na Portugalskem je republikanska stranka zelo močna; to je stranka, ki hoče po francoskem zgledu odstraniti ustavnega vladarja. Kralj Karol je živel jako razkošno, je prepustil vodstvo države več ali manj delavnemu in odločnemu ministrskemu predsedniku don Joao Franku, ki je hotel slabo finančno stanje na Portugalskem ozdraviti in monarhijo okrepiti. Temu možu se je kralj popolnoma vdal, in ker je bil minister skrajno odločen in je v soboto prej izdal posebne zakonske določbe, da vsakega, ki je količkaj na sumu, da je republikanec, izženo v kolonije, je to nekatere tako razkačilo, da so sklenili udeleževati misel, ki se je gojila v stranki nekaterih republikancev že dalje časa, celo kraljevo rodbino umoriti in splošno zmedo porabiti za to, da proglasijo republiko.

Kako se je izvršil napad?

Kralj in kraljica Amalija sta se v soboto popoldne ob peti uri vračala s prestolonaslednikom Louis Filipom in mlajšim sinom Manuelom v odprtem vozu iz vile Viciosa v mesto Lizbono. Na Trgovskem trgu je napadlo kraljevo rodbino več mož, ki so začeli streljati s karabinci, katere so skrivali prej pod suknyami. Kočijaž je udaril po konjih, pa je bil sam ranjen. Kralja Karola so zadele tri kroglice: ena v tilnik, ena v pleče in ena v vrat, ki je prebila glavno žilo. Prestolonaslednika so zadele tri kroglice v glavo. Drugi kraljev sin, infant Manuel, star 19 let, je bil zadet v roko in čeljust, vendar ne nevarno. Kraljica je bila le lahko ranjena na desni rami. Kralj je ves oblit s krvjo takoj izdihnil; prestolonaslednika so prenesli še živega v mornariški arzenal, kjer je takoj umrl. Mrtvi trupli so prepeljali v dveh zaprtih vozih na kraljevi grad Necessidades. Kraljica, ki se je med napadom vrgla nad prestolonaslednika, da bi ga z lastnim telesom ščitila, je padla v omedlevalo in sedaj leži; obolela je na živcih. Zdravnike skrbi njeno zdravstveno stanje.

Gardni častnik Francisco Figueira, ki je v trenutku napada korakal poleg kraljevega voza, je začel takoj streljati in je enega napadalcev usmrtil. Tudi policisti so začeli streljati in so ustrelili tri zarotnike, enega pa prijeli, ki se je baje v ječi obesil. Med napadalci sta bila eden Francoz in eden Španjolec. Glavni morilec kraljev je ubit; star je 30 let, je svobodomiseln učitelj in se piše Manuel Buica. Služboval je osem let na deželi, zadnji čas pa v Lizboni.

Svarila Lizbonske policije niso naznanili rajnemu kralju.

Praden se je peljala v soboto zvečer kraljeva rodbina iz vile Viciosa v Lizbono, je javil službojuči častnik višjemu dvornemu maršalu, da poroča lizbonsko policijsko ravnateljstvo o obsežni zaroti proti kraljevi rodbini in da hočejo zarotniki napasti kraljevo rodbino. Policija je že zaprla več oseb. Višji maršal se naproša, da naj ostane kraljeva rodbina na vsak način v vili Viciosa in da naj se ne pelje v Lizbono. Kralja naj pregovore, da naj odgodi vožnjo v Lizbono. Višji dvorni maršal pa ni hotel kralja obvestiti, češ, da je kraljeva rodbina, osobito pa kraljica, zaradi zadnjih dogodkov duševno zelo potrta in da ne more prevzeti odgovornosti za poročilo.

Tako se je kraljeva rodbina odpeljala v Lizbono, ne da bi slutila nevarnost, ker ji ni bilo znano svarilo lizbonske policije. V vili Viciosa so pozabili naznaniti policiji, da se pelje kraljeva rodbina v Lizbono, zato seveda ni policija ničesar ukrenila za varnost kraljeve rodbine. Le tako je tudi razumno, da so mogli napadalci iz neposredne bližine streljati na kraljevo rodbino.

Višji dvorni maršal Kondolff bi bil torej lahko preprečil grozoviti umor. Iz Lizbone se poroča, da se je zaraditega usmrtil.

Kaj se je zgodilo po umoru?

Po napadu je izgledalo mesto, kakor bi umrli vsi prebivalci. Zaprli so vse trgovine, kavarne in gostilne. Po mestu je patroliralo vojaštvo. Policija je zaprla okoli 300 oseb. V ponedeljek zjutraj so usmrtili v vojašnici gardnega polka osem revolucionarjev. Nekateri listi pišejo, da je v zaroti tudi bivši minister Alpoin, ki je pobegnil. Ministrstvo je imelo kmalu po umoru posvetovanje. Odredili so velike vojaške priprave.

Ministrski predsednik Franko je izdal razglas, ki naznanja, da je zasedel portugalski prestol po umoru kralja princ Manuel, ki je skoro popolnoma okreval in nosi le še roko v obezi.

Novemu kralju so prisegli zvestobo vojaški poveljniki in civilni dostojanstveniki. Velika večina prebivalstva je ogorčena nad prekucni. Mornarji pa niso zanesljivi. Zaprli so bivšega

je pošiljal Aničin oče vsak mesec toliko denarja, da se materi z otrokom ni godilo še tako slabo. Potem pa je ta podpora, kakor bi pretrgal nit, naenkrat izostala. Morda se mu je pripetila kakšna nesreča, morda ga je dohitela nepričakovana smrt, morda? Aničina mati si ni mogla razlagati drugače te nagle izpremembe. Pričeli so se zanj hudi časi. Otroka je dala v rejo, sama pa je šla služiti. Ni bila vajena težkega dela na kmetih, toda kaj je hotela, živeti je morala ona in njen otrok. Zgodilo se pa je, ko je Anica dopolnila dvanajsto leto, da je njena mati nevarno zbolela. Nekaj časa so jo še trpeli pri hiši, ko pa vendar ni hotela okrevati, morala je od hiše, kjer je služila. Neki kmet ji je ponudil raztrgano bajto, da bo imela kje umreti. Prišla je k njej Anica in ji je stregla. Toda vse prizadevanje je bilo zaman. Materina bolezen se ni hotela obrniti na bolje, in nekega poletnega jutra je zaspala za vedno. Imela je pri sebi še nekaj kronic, ki si jih je bila prihranila tekem let; s tem denarjem jo je pustila Anica pokopati, sama pa se je napotila potem po svetu, kajti hudo jo je zbolela smrt materina, da ni mogla gledati več kraja, kjer je trpela njena mati.

Prišla je torej Anica v Gornjo vas. Pri Pečnikovih je rastla ter se razvila v lepo dekle. Toda nihče je ni maral, vsi so jo črtili, četudi ni storila nikomur kaj hudega, ampak bila je zelo prijazna z vsakomur in skrajno vljudna. Bila je pač tujka, brez očeta in matere; prišla je v vas kot beračica in to ime ji je ostalo i pozneje. Lepa je bila Anica, izredno lepa. Njeni vranji lasje, črne oči in malce zagorelo lice, vse to je

poslanca, mornariškega častnika Furtado. Sumijo, da je več častnikov v zaroti.

Kralj Manuel je izdal sledečo proklamacijo: Podli in zločinski napad na mojega očeta in brata napolnuje moje srce z žalostjo. Tolaži me zavest, da ljudstvo obsoja zločin, ki nima zgleda v celi zgodovini. Ustava me določuje za naslednika kralju Karolu. Zasedam prestol z zagotovilom, da bom deloval le v blagor domovini tako, da si bom zaslužil in pridobil ljubezen ljudstva. Ščitil bom katoliško vero in varoval ustavo. Obdržal bom sedanje ministrstvo, ki mu popolnoma zapam. Lizbona, 1. februarja 1908. Manuel II., kralj.

Novi kralj je po dolgem razgovoru s kraljico materjo odpustil min. predsednika Franka, ki je pobegnil v Madrid. S seboj je vzel le enega služabnika. Trupli kralja in prestolonaslednika ležita drug poleg drugega v isti sobani in ste bili že v nedeljo balzamirani. Kralj je oblečen v uniformo najvišjega generala, prestolonaslednik pa je odet v opravo ritmojstra. Oba sta pokrita s portugiško zastavo. Pogreb se bo vršil 8. t. m.

Kako sodi o umoru svet.

Po celem svetu je ta umor vzbudil globoko žalost. Listi ostro obsojajo to grdo dejanje. Od raznih višjih oseb sta prejela kraljica-mati in novi kralj sožaljna pisma. Papež so takoj odredili žalobno svečanost in mašo v sikstinski kapeli. K papežu so prišli gojenci portugiškega kolegija v Rimu in so se jokali. Papež so jih tolažili in izpodbujali. Pruski cesar Viljem, angleška in italijanska kraljeva dvojica so sporočili portugiški kraljici in sinu sožalje. Tudi našega presvetlega cesarja je žalostna vest iz Lizbone zelo potrla; cesar in člani cesarske rodbine so izrazili svoje obžalovanje portugiški vladi. Ves svet obsoja grozno dejanje anarhističkih morilcev, teh izrodov socialnih demokratov.

Zmaga!

Pri občinskih volitvah v Globasnici so bili slovenski možje v vseh treh razredih skoraj soglasno izvoljeni. V tretjem in drugem razredu se nasprotniki niso udeležili volitve, v prvem razredu so pa dali glasove večinoma našim možem, ker so videli, da bi bili ostali s svojimi kandidati v znatni manjšini.

Koroške novice.

Tajnim svetnikom je imenovan koroški deželni predsednik baron Hein.

Imenovanje. Sodnim adjunktom je imenovan naš rojak g. dr. Ožbolt Ilavnik. Čestitamo!

Šole modrosti v šolski dobi Pallatovi. Dobili smo v roke dopisnico, pisano od človeka, ki je obiskoval šolo za časa Pallatove vlade, menda v Vovbrah, in smo skoro osepili, preden se nam je posrečilo, prebrati čirečara črke in pomen tega pisanja razumeti. Pisano je: „Ich berdi Piten Dasdu Sogubes unt Printh mir ein Fur Hei Oder zwei.“ Glasiti bi se morale posamezne besede menda takole: „Ich werde Dich bitten, dass Du so gut bist und bringst mir eine Fuhr Heu oder zwei.“ To so šole modrosti, g. Palla, to je prekrasen zgled za tiste, ki pravijo, da naredo nemške šole iz Slovencev same modrijane. Mi pa pravimo, da jih le poneumnijo, potrapajo. Če bi mož bil hodil v slovensko šolo, bi se bil naučil vsaj toliko pisati, da bi znal njegovo pisavo vsakdo brati in razumeti. O blažena Koroška!

Osrednji odbor c. kr. deželne kmetijske družbe za Koroško je v seji 21. jan. 1908 po priporočilu dr. Metnitza in vladnega zastopnika sklenil, poskusiti izdajo slovenske priloge k „Mitteilungen“, če bo privolilo poljedelsko ministrstvo donesek v pokritje stroškov, ki se ne bodo pokrili z udnino. Gospodje nacionalci torej sami priznavajo potrebo slovenskega časopisja in priznavajo tudi, da je „novoslovenščina“ pač tudi jezik koroških Slovencev. Ni čuda, da so „Freie Stimmen“ radi tega kar iz sebe; saj celo leto vpijejo, da Slovencev na Koroškem ni, da slovenščino vsiljujejo in zahtevajo samo „kranjski hujskači“, zdaj pa gredo cela kmetijska družba, sama c. kr. deželna vlada in celo „kápo“ nemških nacionalcev, slovenskih glasov lačni dr. Metnitz — med „kranjske hujskače“! Saj pravimo, da se bo počasi na Koroškem res še vse — poslovenilo! Oh, nemško-nacionalna gospoda, ko bi vedela, kako nas zabavaš s svojo „cik-cak“-politiko!

Imenovana sta nadučitelj: za Malborget tamošnji učitelj g. Ernst Rausch; za Pontabelj učitelj g. Kristijan Scheiflinger v Podkloštru. — Prestavljena sta podučitelj g. Anton Schmidt iz

Št. Jakoba v Rožu v Sele in g. Peter Wruhlich iz Sel v Št. Jakob v Rožu. — Iz učiteljske službe je odstopila gđc. Štefanija Lenger v Žitarivasi.

Razpisana je do 20. t. m. služba šolskega vodja na dvojezični enorazrednici na Strmcu. Znanja slovenščine se ne zahteva. Star sistem starih krivic!

Razpisani ste dve učiteljski mesti na celovški deški ljudski šoli do 5. sušca t. l.

Razpisana je služba okrajne babice za okraj Št. Tomaž z bivališčem v Vasivesi. V tem slovenskem okraju ne zahtevajo znanja slovenščine.

Novo gledališče. Celovška občina je sklenila sezidati novo gledališče na zemljišču Schwabenove gostilne. Proračunjeno je na 600.000 K, notranja uprava pa na 100.000 K. Polovico stroškov bo plačala država, dežela in I. koroška hranilnica, drugo pa mesto Celovec.

Tekmovanje v hitrem drsanju se je vršilo zadnje nedeljo na Vrbskem jezeru. LAVORIKO mojstrstva za Evropo je odnesel gosp. Öholm iz Kristianije. Drugo darilo si je priboril Celovečan T. Bohrer. Prvi je prevozil 10.000 metrov v 18 min. 24 sek., drugi pa v 18 min. 29¹/₅ sek.

„**Nemški šulferajn**“ bo imel svoj letošnji občni zbor o Binkoštih v Celovcu. Jojmene, to nas bodo bolela ušesa!

Celovška okolica. (Delavca zaničujejo.) Iz Gradeneka se je v Celovec preselil splošno spoštovani posestnik Mih. Kusterle. G. K. je bil v Gradeneku ustanovil posojilnico in je bil njen načelnik, pri volitvah je bil voditelj kršč. soc. stranke. Zato ga zdaj pri odhodu napadajo nemško-liberalni listi in posebno znana „Bauernzeitung“, ki očita g. Kusterleju, da je nekdanj kot delavec prišel iz Goriškega sem! Pri tem listu so menda le pitani vsenemški gospodje v časti, vse drugo ne velja nič, in človek, ki je začel kot delavec in si je z delom kaj prislužil, jim ni nič, njega zaničuje in napada; pred mestnimi gospodi pa pada sestradano vsenemško častnikarstvo na kolena, seveda iz same ljubezni do kmečkoga stanu.

Grabštanj. (Razno.) V minolem tednu se je neki tukajšnji berač nekoliko preveč navlekel alkohola. Na poti proti domu je obležal v snegu ter zmrznil. Ker je bil oženjen, zapušča ženo. Bog bodi milostljiv njegovi duši! — Neki hlapec je okradel deklo za 20 K, ter dobil za to štiri tedne zapora. Naj bi bilo to v svarilo vsem uzmovičem! — Radi svinjske kuge smo že iz nevarnosti.

Škofji dvor. (Novica) za nas je, da moramo v Št. Tomaški občini od sedaj za naprej vse dimnike dimnikarjem dati omesti. Tako je sklenil slavni občinski odbor v seji dne 19. jan. t. l. in se je sklicaval pri tem na § 9 ognjegasilnega reda in § 34 občinskega reda. Ne vemo, ali je ta „napredni“ občinski odbor sam ta „napredek“ iztuhtal, ali je enkrat iz same ljubezni do teh „črnih“ tako storil. Morebiti je tudi deželni odbor nekaj namignil, in oni so „samo“ prikimali. — Prav bi že tako bilo, toda druga je, kaj poročajo plačevalci. Dosedaj so večinoma sami to delo skrbno opravljali, ne samo enkrat, ampak tudi večkrat na mesec, tako, da se je malokdaj slišalo, da bi se bil kak ogenj vnel v dimniku. Vedno je kje drugod začelo goreti. Toliko plačil imamo na vse strani, sedaj še ta „novi davek“. Seveda občina ne bo plačala, ampak posestniki. Ofarji pa bodo morali zopet več plačevati za stanovanje. In tako gremo vedno naprej! Ali nismo naprednjaki — kaj?! — Plačaj in tih bodi! Drugače boš 48 ur ričet jedel v špekhamri, kakor pravi ta § 34 obč. reda.

Tinje. Pri nas živi mož, ki sicer ni naš rojak, pa vendar Tinjam ni v posebno čast. Isti se je dne 25. januarja t. l. v neki gostilni, kjer je bilo zbrano precej ljudi, jako nečedno izrazil o sv. Valentinu, ki ga tukaj posebno častimo. Pravijo, da je nekaj dni prej tudi po Šmarjeti prodajal svojo modrost. Tukaj so ga posadili sicer iz gostilne na zrak, a vendar bi bilo dobro, ponuditi mu tudi ričeta brez klojev, da bi znal v bodoče svoj jeziček bolje krotiti.

Velikovec. (Pameten kmet.) Piscu teh vrstic je pisal od onkraj Drave zelo izkušen mož, kmet, ki v celi svoji okolici uživa velik ugled. Pravi: „Pri vas v velikovski okolici torej ustanavljajo nebedijhtreba „bauernvereine“. Veste, kaj bi dobro bilo? Operacijsko društvo, ki bi naj puščalo tistim in jih zdravilo na umu, ki se kot kmetje dajo vabiti na liberalni lim za bodoče volitve.“ Kmetje iz ovberske in važenberske občine, kjer vam je liberalno učiteljstvo ustanovilo „bauernvereine“, premišlujte besede svojega tovariša-kmeta, ki tudi ve, kako se vam godi in je po svetu že izkusil prav veliko.

Velikovec. (Norce se hočejo delati.) Dne 15. t. m. je tukajšnji vodja socialnih demokratov, čevljarski mojster Putan, v znani so-

cijski maniri vprašal kanonika Dobrovca: „Ali imate še eno pušico?“ (namreč nabiralnik Ciril in Metodove družbe, ki je bil pri rdečkarskem balu vlomljen in denar okrog 10 kron ugrabljen). Dobrovca mu odgovori: „Da, imamo še drugo; sicer se je pa dotični namazal, saj itak ni bilo veliko notri.“ Nato se oglasi nekdo drugi izmed Putanove družbe: „Oni, ki je vlomil v posojilniško kaso, je bil modrejši.“ Dobrovca nato: „Slovinci smo bili pa še modrejši, ker smo se dali poprej zavarovati.“ Iz tega svet lahko izve, s kakimi ljudmi imamo v Velikovcu opraviti.

Velikovška okolica. (Zakaj vse so pri nas fajerberber.) Nekaj zelo žalostnega se je pripetilo dne 18. jan. t. l. pri Mežnarju v Št. Štefanu. Tamošnja požarna bramba je priredila svoj običajni pustni ples. Rajalo in vriskalo se je celo noč, proti jutru so se podali udeleženci utrujeni in zlumpani na svoje domove. Drugi dan, v nedeljo, je bil veliki praznik Jezusovega Imena. Zvonovi iz Velikovca, Ovber in Želinj so vabili k službi božji, naši fajerberkarji in drugi plesalci so pa večinoma ostali doma, ker je bila glavca trudna in postelj tako topla. Koliko grehov! Ni čuda, da naša mladina zmeraj bolj podivjuje, da je težko najti zvestih poslov in pridnih kmečkih sinov in hčera, ker se praznik ne posvečuje!

Št. Štefan pri Velikovcu. (V slovo.) Osivotela je naša župnija. Zapustil nas je do-sedanji naš kanonik č. g. R. Rotter. Vsi žalujemo za njim. Duhovniki sosedi so izgubili zvestega in odkritosrčnega prijatelja, farani skrbnega dušnega pastirja. Četudi so morda včasih ostre in resne bile njegove besede, vendar so prihajale iz ljubezni do nas. In otroci pa žalujejo za svojim ljubeznivim, dobrim katehetom. Veseli se, duhovščina boroveljske dekanije, raduj se, kotmirska župnija! G. Rotter je mož na svojem mestu.

Djekše. (Vabilo.) V „Miru“ čitamo večkrat, kako krasno obiskovane shode prirejata drugod gospoda dr. Brejc in drž. poslanec Grafenauer. Kako prav bi bilo, da bi prišla letos enkrat tudi k nam na gore in tudi nas navdušila za pravo ljubezen do svete vere in materinega jezika tukaj na jezikovni meji. (Se bo zgodilo! Samo malo potrpljenja, ker gospoda ne moreta povsod biti naenkrat. Op. uredn.)

Trušnje pri Velikovcu. (Ženijo se pri nas.) Jozeju ni dobro samemu biti, tako je dejal v Škofjici Auštinov sin, pošten mladenič, isti, ki po leti ob hudem vremenu strelja proti megli, da bi toča ne pobila ne samo Gorjancem, temveč tudi Poljancem. Zato si je zbral nevesto, vrlo Slovenko Petnikovo Johano Jandl iz visokih Djekš. — Poročila se bodeta tudi telenberški najemnik Ferd. Kuhar, Laurejev sin v Tinjah in Rozalija Sturm, poštarjeva v Trušnjah. Da bi bili v zakonu srečni mladi pari! Imamo še precej kandidatov za zakonski stan, a se ne upajo nastopiti, morda jim manjka zaupanja in korajže.

Ruda. (Društveni shod.) Naše mlado „Kmečko izobraževalno društvo“ je imelo dne 19. jan. t. l. v gostilni pri Fišerju svoje prvo mesečno zborovanje, ki je bilo zelo dobro obiskano. Naše ljudstvo se vedno bolj zaveda svoje dolžnosti in se probuja. Govorila sta č. g. Fr. Rozman, župnik v Št. Petru, o draginji in njenih vzrokih, in J. Dobrovca iz Velikovca o škodljivem in nevarnem delovanju naših nasprotnikov. Oba govora sta bila zelo poljudna, in z velikim zanimanjem so zborovalci poslušali lepe nauke govornikov. Lepo je začelo delovati naše društvo; dal Bog, da bi se navdušenje za dobro stvar ne poglobilo, ampak rastle, posebno sedaj, ko nasprotniki begajo naše ljudstvo s svojim slepilom, z „Bauernvereini“.

Dobrlavas. (Izobraž. društvo.) Dne 2. svečana je priredilo naše društvo svoj II. redni občni zbor, ki se je vkljub malomarnosti nekaterih udov dobro obnesel. Žalibog, da naši ljudje zamujajo ravno one priložnosti, ki ne bi jih smeli, kakor je na primer občni zbor. Delovanje našega društva v preteklem letu je bilo: Društvo je priredilo šest poučnih shodov in eno veselico v Kokiju; članov je imelo 63, odstopili so trije (odšli k vojakom), umrl je eden; vsled njih lastne malomarnosti in popolno zaostale udnine je odbor izključil sedem udov; dne 2. svečana so pristopili trije. Skupaj imamo 54 udov. Knjig se je izposodilo 198; knjižnica je narastla na 315; posebno zahvalo smo dolžni kmetu p. d. Korniku iz Kokije, ki je daroval društvu okrog 50 različnih lepih knjig! Pri volitvi odbora bili so večinoma stari odborniki potrjeni, za predsednika je bil izvoljen bivši tajnik g. Iv. Kuhling, za tajnika pa g. Jak. Lužnik iz Homca pri Bilovčah. Glede članarine se je določilo: Udje, ki plačajo članarino do 1. aprila, plačajo 1 K 20 vin. Oni pa, ki bi čas iz malomarnosti zamudili, plačajo 1 K 60 vin. Govornik g. kanonik Bauman iz Velikovca je v zelo razumljivih, prav domačih besedah

govoril o francoski revoluciji v zadnjem stoletju. Vsled že itak dolgega poročila ne moremo o govoru na dolgo razpravljati; g. govorniku se prav iz srca zahvaljujemo.

Škocijan. (Kako znajo!) V predzadnji številki brbljave „Bauernzeitunge“ se nekdo v dopisu iz podjunske doline hudo jezi, da se je poduče veselice pri Majerju na Št. Stefanovo udeležil neki slovenski učitelj in neka učiteljska kandidatinja. Dopisničku bi bilo seveda po volji, ako bi se omenjena dva udeleževala nemško-nacionalnih veselice in shodov, kjer požirajo Slovence. To je pa seveda stokrat smrten greh, ako se kak učitelj udeleži nedolžne veselice, ki jo priredi naša poštena slovenska mladina.

Libeliče. (Veselica.) Vesel dan je bil za nas na Svečnico. Vkljub mnogim težavam in zaprekam, katerih bi ne bili pričakovali, smo dobili veselico, kakršne Libeliče še niso videli. Nastopili so člani izobraževalnega društva iz Žvabeka in nam pokazali, kaj premore dvoro in složno delo za pravo izobrazbo! Velika dvorana pri „Nemcu“ je bila kmalu natlačeno polna občinstva. Prišli so domačini, pa tudi dragi sosedje. G. župnik Uranšek pristrčno pozdravlja goste, omenja v lepih besedah jubileje, ki jih obhajamo to leto in nato v dobro premišljenem govoru naslika življenje in delovanje „očeta Radeckega“. Njegove besede so nam segle do src! — Vrle igralke nato uprav dovršeno predstavljajo igro „Sv. Čita“. Lepih naukov smo povzeli iz te lepe igre. Čudili smo se spretni izurjenosti mladih igralcev in posebno „hčerkici“ sta jo izvrstno pogodili. „Kmet in fotograf“ je vzbudil vseobčen buren smeh — prav za predpust — in pravimo, da ta „Kmet“ lahko nastopi v dvornem gledališču na Dunaju, in tudi razvajeni Dunajčani mu bodo ploskali. Vmes nas je razveseljeval krepki mešani zbor in čudili smo se lepoti teh glasov. Gosp. župnik Rozman je povzel nauke iz tega, kar smo prej čuli in gledali, ter v kratkem govoru pokazal potrebo, namen in pomen prave krščanske in slovenske izobrazbe. Naj bi lepa veselica izpodbudila tudi nas k pravemu izobraževalnemu delu!

Libeliški župan, g. Janez Staudekar, nam poroča, da so ga, kakor mnoge druge, k zborovanju kmetijske družbe 8. decembra l. l. ujeli. Na dan zborovanja je poslal ponj Erik pl. Mohrenfeld in ga nepričakovano postavil za predsednika. G. župan ni ničesar govoril, in ko je spoznal, za kaj se gre, mu je bilo silno neljubo. Izjavlja, da s tem društvom noče imeti ničesar opraviti. — Te moške besede g. župana so nas razveselile. Spoznamo pa tudi, kako hinavsko delajo nasprotniki! Ker bi radi naše kmete speljali na led, so na tihem pripravljali, in da bi jih lažje zapeljali, so postavili na dan volitve našega vrlega moža za predsednika, ki ga niti obvestili prej niso, za kaj se gre. — Naša notica je kmetom razjasnila pravo stališče, in pri ustavnem shodu ni bilo skoro nič več kmetov. Prav! **Za tesno stanovsko organizacijo kmetov bo v kratkem poskrbelo naše politično društvo,** zato, kmetje, pozor pred volkom v ovčji obleki! Čudno se nam zdi le to, da se g. Šumi vdinja vsenemcem. Nastavljen je kot potovalni učitelj za Slovence in ne za Nageleta. G. Šumiju povemo, da je z našo pomočjo postal potovalni učitelj in ne z Nageletovo. Morda ugane, kaj hočemo s tem reči!

Slov. Šmihel. Dne 29. decembra l. l. vršil se je neki shod „Bauernvereina“ v Malem Št. Vidu, katerega se je udeležilo tudi nekaj posestnikov iz Slov. Šmihela, ker so mislili, da bodo tam marsikaj koristnega za kmetijstvo slišali. A čudili smo se, ko so nam potem doma pripovedovali, kako se je tam govorilo proti veri in posebno proti sv. očetu, rimskemu papežu; seveda ti gospodje mislijo: udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce. Neki govornik je hvalil tudi žalostne razmere na Francoskem, kjer so iz šol in sodišč vrgli sv. križ, cerkve in župnišča pa prodali židovskim oderuhom! Iz teh govorov je bilo pač vsakemu jasno, da omenjenim gospodom sv. vera grozno smrdi! Kam pa bomo prišli brez vere? Ali se še ne godi dosti lumparij po svetu? Še bolj pa smo se čudili, ko smo izvedeli, da je oče tega gibanja baje neki velikovski učitelj. Ta hoče torej rešiti nas kmete? On, ki hodi vsak mesec po svojo plačo v davkarijo, drugače pa še ni poskusil, kako se na polju kruh prideluje! Tukaj se govori, da hoče tisti „Bauernverein“ tudi v Šmihelu napraviti neko zborovanje. Da bi šli kmetje na limanice, bo nastopil kot govornik g. Šumi, ki hoče predavati o poljedelstvu, živinoreji itd., kar je nam kmetom gotovo v korist; saj je g. Šumi nam tudi lansko leto marsikaj koristnega za kmetijstvo povedal, za kar smo mu gotovo hvaležni. Govori se dalje, da hočejo govoriti tudi drugi gospodje; nekateri pravijo, da g. Nagele. (Ne bo res, ker je bolan.

Op. uredništva.) Pri zadnjih volitvah je dobil tukaj strašno malo glasov, in prejkone si hoče pridobiti za prihodnje volitve nekoliko podrepnikov. G. Nagele pa mi po „Miru“ že zdavnaj poznamo; sicer je v eno številko „Mira“ poslal po členu 19 popravke, v katerem pravi, da ni prodajal srečk v korist „südmarki“ (pač pa je storil to njegov sin). Dobro! G. Nagele, kdaj bode pa poslali „Miru“ druge popravke? Saj je „Mir“ že marsikaj ne posebno dobrega pisal o vas. In dokler vi tega ne storite, verjamemo „Miru“ prav vse. Mogoče, da nas osreči g. Hornbogner sam ali kateri njegovih prijateljev! Naj si bode kakor hoče, za danes le toliko: „Bauernverein“ je sicer lepa beseda, a gospodom iz Velikoveca ni mar za kmeta, ampak imajo vse druge namene. Lanskega leta se je g. soprovizorja vprašalo, kdaj da bo v Šmihelu božja služba, in ravno na tisto nedeljo je g. Šumi napravil poučevalno predavanje, ker pri taki priložnosti pride več posestnikov v Šmihel. Zakaj se pa letos nič gotovega ne ve, kdaj se bo tisto predavanje vršilo? Gotovo je potrebno, da se kmetje združijo. Kakor so združeni že skoraj vsi drugi stanovi, združili se bomo tudi mi Šmihelčani, a sami kmetje brez „botrov“ iz Velikoveca in bomo sami sebi pomagali! Gospodu gostilničarju v Šmihelu, katerega drugače spoštujemo, pa še tole povemo: Ako se bode v vaši gostilni govorilo proti veri in hujskalo proti Slovincem, vedite, da vi od samih Slovencev živite in da se zna v Šmihelu tudi marsikaj predrugačiti!

Iz občine Blato smo prejeli poročilo, da ta občina ni vpeljala pasjega davka, kakor se je poročalo iz Rinkol v zadnji številki „Mira“. Kar pa zadeva davka na čebele, se je zvišal isti za 4 vinarje od panja; toda tega davka ne plačujejo občani, ampak tisti, ki pripeljejo iz planin čebele na ajdovo pašo. Gospode dopisnike pa prosimo, da natančno poizvedo, preden kaj zapisejo. Naš list hoče samo resnico, lažejo dovolj liberalni listi.

Leše pri Prevaljah. (Zločin.) Tu se je zgodil pred kratkim zločin, ki je vznemiril celo vas. 22 letni fant, domačin J. Engler, je baje zavratno napadel nekega drvarja, vračajočega se iz gostilne domov, mu grozil z nožem, ga vrgel na tla in ga oropal vse gotovine, katero je imel pri sebi. Sedela sta malo prej v gostilni skupaj. Ko je drvar poravnal svoj račun, je zapazil Engler, da ima mož precej denarja pri sebi, in ko je ta odšel, jo takoj pobral za njim in izvršil napad. Engler je bil pa po prvi sodnijski preiskavi v Pliberku izpuščen na prosto, ker se mu ni moglo dokazati zločina. Drvar se ga je v gostilni nabral in ni prav spoznal napadalca in je zato tudi pri sodnji zmedeno govoril in se mu ni moglo verjeti.

Spodnji Dravberg. (Tombola.) ki jo je priredil naš krajni šolski svet na Svečnico v Topolnikovi gostilni v korist revnim šolarjem, se je obnesla nepričakovano dobro. Gostilniški prostori so bili natlačeno polni. Dobrotniki šolske mladine so poskrbeli za lepe dobrotke. Zabava je bila neprisliljena in občna. Dosegel se je lep dobiček 240 kron. Najlepše na vsem pa je, da so tomboli očito in skrito najbolj nasprotovali tukajšnji učitelji in tista gospoda, ki vleče ž njimi nemško-nacionalni voz čez drn in strn! Ko se je nabiralo za revne šolarje, so si zamahili svoje žepe, da bi ne zletel kak vinar za dober namen; k tomboli jih seveda tudi ni bilo, le zabavljali so, — ti veliki „prijatelji šole in ljudstva“. A šlo je tudi brez njih, da, šlo je celo izvrstno, in tako pojde tudi v bodoče, ker razsodni ljudje si ne dajo več zapovedovati od — kričaveč! Zasluga za dobri uspeh pa gre krajnemu šolskemu svetu in drugim gospodom, ki se niso zbal delati in truda za dobro stvar! Od dohodka zbirke in tombole bode dne 9. februarja t. l. obdarovanih 70 otrok, in sicer dobi 40 otrok obvalo. Da se „ljubezen“ naših „vzgojiteljev“ do revne šolske mladine še bolj postavi v pravo luč, treba omeniti še to: Načelnik društva za podporo uboge šolske mladeži, nadučitelj L. Voglar, ni dovolil, da bi se karte za tombolo, ki so last omenjenega društva, rabile tudi za našo tombolo v korist ubogih šolarjev! Prireditelji so si karte morali izposoditi od drugod! Pa še reci kdo, da oče Voglar in njihovi pristno-tevtonski privrženci — niso „prijatelji“ šolske mladine!

Šmarjeta v Rožu. Zelo nas je ogorčilo, ko smo dobili od naše slovenske gostilne pri N. nemška vabila na njih „Schlafhauben-Ball“. Voščimo vam lahko noč in se zahvaljujemo za tako izzivanje, ki je nam le v sramoto in drugim v posmeh. Če hočete, da bo vaša gostilna res slovenska, postopajte drugače in ne točite ob nedeljah ob času božje službe, kar je v pohujšanje cele župnije.

Sele. (Za popotnico.) Tukaj smo pretečeni petek po trimesečnem bivanju izgubili go-

spoda podučitelja Wrulih-a. Jokal se ni nihče za njim, razen nekaterih duševnih revežev, s katerimi je občeval. Pri odhodu se je izrazil, da je prav vesel, ker gre iz Sel, drugače bi postal še on trep. Verjamemo! Sicer pa tudi gliha vkup štrih, in kakor pregovor pravi, se ptič po perju spozna. Kar se pa tiče zabavljanja čez zavedne slovenske Seljane, svetujemo: Fant, jeziki za zobe, drugače se ob priliki zopet vidimo v „Miru“, kar pa ne bode posebno priporočljivo. Tudi mi smo prav iz srca veseli, da vas je veter tako hitro odnesel.

Slov. Plajberk. (C. kr. orožnik Rus.) Pred nekaterimi tedni je bila kazenska obravnava v Borovljah in potem v Celovcu, kjer se je dokazalo, da je orožnik Rus uradne tajnosti izdajal in v svojem uradnem poslovanju na nečuvno pristranski način postopal. Človek bi mislil, da mora tak orožnik nemudoma izginiti iz kraja, kjer je njegova moralna obsodba splošno znana. Toda poklicane orožniške oblasti so menda drugega mnenja, ker sicer bi menda ne bilo mogoče, da bi bil Rus še naprej varih javnega reda v našem kraju. Zato tu javno pozivljamo **deželni orožniški komando**, da orožnika Rusa brez odloga premesti kam drugam, če ne, bomo prosili našega poslanca Grafenauerja, da stvar spravi pred državni zbor. Bomo videli, če si bo minister upal zagovarjati tako postopanje!

Podljubelj. („Korošec“ postane Nagelevo glasilo?) Že parkrat je prinesel „Köröšic“ (tako ime ima namreč „Korošec“ v Borovljah in okolici) novico iz Borovlj in Podljubelja. Ti dopisi niso nikdar iz našega kraja, čeravno so kronani z njegovim imenom. S tem smo zdaj na jasnem. Pri nas še „Köröšica“ nihče brati noče, še manj pa, da bi pisal kdo v njega. Drugokrat naj le tisti „Eden, ki veliko ve“ svoje proizvode raje skrije pod naslov „Od Drave“, bo vsaj naslov resničen. Sicer pa itak vemo, da ima „Köröšic“ dopise samo iz takih krajev, kjer kak g. učitelj ali dijak poskuša poliberaliti dozdej še trezno in res narodno misleče koroško ljudstvo. **List, ki ima Nageleta za našega poslanca, zabavlja pa čez Grafenauerja,** list, ki hvali največjega sovražnika Slovencev v Borovljah, Ogrisa, list, ki se jezi nad „Mirom“, ker je pisal proti sedanjim koroškimi šolam, list, ki dela poklone rdečkarjem in še zatrjuje, da je kmečki list, list, ki vabi z nam sovražno „Freie Stimmen“ in s „Štajercem“ ljudi na Šumyjeve shode, dasi mora poznati namen teh od naše kmetijske družbe uprizorjenih shodov, tak list nas ne bo učil politike, tak list nas ne more učiti prave narodnosti, ker je sam nima.

Eden, ki še malo več ve.

V Podljubelju imajo v treh gostilnah „Mir“. Pri Kajzru in Horlavcu se lahko bere v sobi, pri Trnjaku pa v kuhinji.

Podljubelj. Ko sta bila gg. dr. Brejce in Grafenauer prvokrat v Podljubelju, je, kakor je to že pričakovati od takega-le gospoda, tudi učitelj Čauko prinesel svojo modrost na zborovanje. Pa se mu je hudo godilo, ker nazadnje ni našel druge pomoči, kakor da je ob splošnem smehu ves zelen od jeze pobasal klobuček pod ramo in zbežal na plan. Drugokrat se je vedel lepše, nič ni ugovarjal, nič vprašal, pač pa Grafenauerjevemu in tudi dr. Brejčevemu govoru večkrat živahno pritrdjeval. Potem pa gre neki človek in priobči v „Freie Stimmen“ čudno moder dopis. Hotel je pisati resno, a dopis je postal smešen! Provizor je „Schaf“, pardon Seelenhirt“. Zborovalci so „echte katholische Schafe“. Med kake „Schafe“ pa naj vas štejem? Ali vi niste katolik? Socialdemokrati so: „Böcke mit socialdemokratischen Hörnern und Schwänzen“ (kozli s socialdemokratičnimi rogovi in repovi). Ah, kako „fajn“, hočem reči: smešno. Socialdemokrati, le zahvalite se mu enkrat za to „smešnost“. Grafenauer je „očak“, „odrešenik“, „ljudski malik, ki bo rešil ljudstvo vseh bolečin“, „titan“ (oh, kako smešno). Najbrž je mož sklanfal zato tako smešen dopis, ker je slišal od Grafenauerja, kdo da je kriv, da kmeti ne dobijo poslov. Tudi ime „Tausend-sassa“ beremo v dopisu. Per mej! Tega špasa pa še nismo brali! Čisto nov špas! O dr. Brejcu pravi, da je v njegovem govoru o socialdemokraciji beseda „svinje“ kar frčala po zraku. Razen dopisnika tega nihče ni slišal. Morda je mislil dopisnik tedaj na zmešan, pardon, smešen dopis, sicer bi ne bil mogel slišati besed, katerih nihče ni govoril. Sicer pa ni vredno, da bi še dalje mešal to — duševno mlako. Ker smo videli, da je g. Čauko med zborovanjem pridno notiral, ga vprašamo, če je dopis v „Freie Stimmen“ on zakrivil? G. Čauko, čakamo Vašega odgovora! Nič drugega vam ni treba odgovoriti, kakor „da“ ali „ne“, naprej se bomo že potem pomenili.

V Hodišah je napravilo 26. prosinca pevsko in izobraževalno društvo „Zvezda“ domačo veselico. Hitrih korakov je stopalo po blagoslovu mlado in staro (med njimi tudi nekaj daljnih okoličanov) v lepo ozaljšane društvene prostore „pri Kramarju“. Saj je vedel vsak, da bo za borih 20 vinarjev vstopnine bogato odškodovan. — Domači gospod župnik Šporn pozdravi došle ter v jedrnatih besedah, iz katerih je sijala čista ljubezen do svojih župljanov, spominja na nevarnosti dandanes običajnega plesa. Končno priporoča čitanje poučno-zabavnega berila. — Zabavni del se prične! Z napeto pozornostjo je čakalo vse, kdaj se vzdigne zastor na gledališkem odru. Sedaj! Vrli hodiški fantje v veselje in nedolžno zabavo vseh prav lepo uprizorijo tri igre. Ugajala nam je ena bolj kot druga. Res, vrli talenti tiče v naših slovenskih mladeničih na kmetih! — Povevanje narodnih pesmi, napitnice in prosta zabava so zaključili večer, katerega se bo gotovo vsak udeleženec z veseljem spominjal in o katerem naj izvejo č. čitatelji „Mira“ v pohvalo narodnim Hodišanom po skromnem pripovedovanju njih celovškega gosta.

Od nekad od Drave. (Adijo „Štajerc!“) Dragi „Mir“! Ne boš mi zameril, če te nadlegujem s par vrsticami. Sedaj v zimskem času, ko nimam toliko posla kakor po leti, stikam okoli in marsikaj izvoham. Minoli teden sem prišel v neko poštno oddajnico. Našel sem tam mnogo vsake vrste časnikov „Mir“, „Naš Dom“ in še več drugih; a seveda tudi „Štajerca“ ni smelo manjkati. Pa glejte, kako se začudim, ko zapazim, kako je že tukaj takozvana „Ptujška giftna krota“ odstranjena od drugih dobrih časnikov. Že gospa poštarica zna dobro ločiti dobre časnike od slabih, kakor pastir ovce od kozlov. Dragi kmetje, sedaj ob novem letu je bil čas, da si izbere vsak dober časnik. Ne dajmo si pa za težko prislužene krajcarje vsiljevati cunji, ki hujskajo čez duhovnike in slovenske učitelje. Tak strup ne spada drugam, kakor na smetišče ali pa ga vrnimo tja, odkoder je prišel. Potem smemo biti prepričani, da bo tudi „Štajerc“ kmalu odklenalo. In prav radi mu privoščimo:

Srečno hojo, lahko pot!

„Giftna krota“ gre odtod!

Podsinsjavas. (Zborovanje.) Zadnja nedelja je bila velepomembna za našo vas in okolico. Imeli smo na en dan kar dva znamenita shoda, ki sta se oba imenitno obnesla. Najprej je imel državni poslanec gosp. Gostinčar svoje delavsko zborovanje, potem pa sta prišla še gg. državni in deželni poslanec Grafenauer in predsednik našega političnega društva dr. Brejc in vršilo se je politično zborovanje, kakoršnega še tukaj nismo videli. Govorili so vsi trije gospodje, eden boljši kot drugi; navdušenje je bilo velikansko in polni svetega ognja za našo stvar so se zborovalci razšli s trdnim namenom, da pri prihodnjih občinskih volitvah, ki se vrše te dni, pokažejo, da je slovenski kmet še gospodar na slovenskih tleh in hoče to tudi ostati. Poslanec Grafenauerju so zborovalci na poziv predsednika z živahnim ploskanjem in živio-klici izrekli svoje zaupanje in iskreno zahvalo za njegovo možgano nastopanje v državnem zboru. Le tako naprej, neustrašeno kakor do zdaj, da ocedimo svoj dom najprej te grde nesnage, ki jo imenujemo nemškutarijo. Potem pride čas, ko si uredimo svojo hišo v vsakem oziru tako, kakor jo potrebujemo in kakor bo nam všeč!

Sveče. (Kaj pa je z nedeljo?) V tukajšnjem kamenolomu prav pridno delajo in streljajo kamen, katerega potem vozijo k Dravi. Vprašamo samo, kako, da nedelje ne poznajo, da celo med prvo in drugo službo božjo v kamenolomu delajo in streljajo, namesto da bi šli v cerkev k sv. maši, kar bi bila krščanska dolžnost vsakega?

Sveče. (Pogreb.) Po daljšem bolehanju je umrla tu Neža Šavnik, p. d. Šavnica v Krajah. Pokopali smo jo 3. t. m. ob veliki udeležbi ljudstva.

Bistrica v Rožu. (Fužine.) Kakor je znano, je prodal baron Helldorf tukajšnje fužine kranjski industrijski družbi. Od tega časa se je tukaj že veliko izpremenilo. Dozdaj je voda gnala fužine. Ker pa po zimi vode primanjkuje, se je že večkrat zgodilo, da niso mogli vsi delati. Da se pa to ne zgodi več, sklenili so Kranjci, postaviti novo strojno hišo za električne stroje, da bo od zdaj naprej električna moč gnala fužine. Strojna hiša že stoji, in ravno postavljajo električne stroje. Najbrž bodo potem tudi fužine povečali. Tako je upati, da se bodo nekaj svetovno znane bistriške fužine zopet povzdignile. Čudno je samo to, dokler so bili ravnatelji tovarn domačini in ne tujci, so šle fužine dobro. Ko je pa baron Helldorf poklical ravnatelje iz „rajha“, iz Prusije, so pa šle fužine rakovo pot. Samo dva sta bila, in že je bilo dosti, sedaj pod tretjim ravnateljem iz „rajha“, slavno znanim Faustom,

je moral baron fužine pa že prodati. Ali ne da to misliti? Ljudje govorijo o različnih rečeh.

Rožek. Za vasi Pečnica, Ledenica, Malnice, Spodnje in Zgornje Borovlje se snuje požarna bramba „fajerber“. — Ker smo je do sedaj pogrešali in je povsod jako potrebna, moramo to podjetje z veseljem pozdraviti. Žalibog imamo mi Slovenci od „fajerberov“ dosihmal samo slabe izkušnje, in se je bati tudi v tem slučaju, da ne bi se dosedaj odlični Slovenci, gospodarji in fantje, ki so pristopili, tudi vdali nemškutariji. — Kakor pa kaže dosedanje postopanje udov, smemo pričakovati izjeme, ker izvoljen je za načelnika zaveden slovenski gospodar in cerkveni ključar Pečnik Jože. — Potegoval se je sicer za to šaržo Joža Arnejc ml., ki je znan kot strasten obiskovalec veselic sūdmarke, a izpodletelo mu je, umaknil se je ogorčen nazaj in kuha menda na skrivnem jezico, misleč, da brez njega ne bo nič.

Dholica. (Kaj znajo liberalci.) Dolgo smo opazovali naše liberalce in — molčali. Kar pa ti ljudje delajo, je pa že malo preveč, da je res hvalevredno delo, opozoriti svet na njih „delovanje“. Zapustil je Dholico neki uradnik „Bleiberger-Union-a“. Nastal je pri liberalcih tak šum, kakor bi se hotela odtrgati cela Dholica. Na predvečer njegovega odhoda so mu napravili velikansko bakljado; govorila sta dva govornika, se mu zahvaljevala za njegovo (nacionalno) delovanje in se poslavljala od njega. Mi smo zmajevali z glavami in se spogledovali. Kakšno pa je bilo tisto delovanje tega gospoda, da so napravili vse tako „nobel“, kakor da bi bil prišel kdo iz samega cesarskega dvora? Res je deloval ta mož: Bil je velik „prijatelj“ Slovencev; pri volitvah je bil strasten nasprotnik naše slovensko-krščanske stranke; bil je načelnik šolskega sveta in občinski odbornik in je kot tak pomagal delati dolgove, ki jih še naših otrok otroci ne bodo mogli poplačati. Znal je mož deliti tudi šarže, na pr. priskrbel cerkvenemu ključarju S. šaržo „Gauvorstand“. Mi pa si usojamo g. župana samo to vprašati: Odkod ste vzeli denar za prireditev bakljade? Če je privolil obč. odbor za to kak znesek iz občinske blagajne, potem vzemite na znanja naš protest. Dolgov imamo že itak preveč. Za človeka, ki ni bil naš prijatelj, ne bomo plačevali. Zato prosimo, g. župan, na naše vprašanje odgovora. *Več kmetov.*

Trnovlje pod Strmcem. (Wir fürchten nur Gott.) Povodom občinskih volitev v Vernbergu so napovedali naši velikaši za dan 4. prosinca t. l. volilni shod pri Šilarju v Vernbergu. Splošno se je govorilo, da je shod javen. Ko pa ob določeni uri vstopi g. župnik Lavrinc, se je opazilo, da je ta „nepriprava“ kolovodjem jako napoti. Urno se je poskrbelo, da se ta strah spravi v stransko sobo. Vkljub temu so se čutili še premalo varni in so jo eden za drugim popihali v zgornje prostore, in naš gosp. župnik je ostal s svojim spremljevalcem sam v gostilni. Ko vpraša, kaj to pomeni, se mu je reklo, da se zborovanje vrši zgoraj ter je pristop dovoljen samo povabljenim osebam. — Kdor zna, pa zna, si je mislil naš vrli župnik: „Ti tički so še bolj kunštni, kot tisti, ki je kravo s svedom drl.“ Poskusimo s prošnjo. Vse zastonj! Ko pa še drugi prosijo, naj se mu kot volilcu vendar vstop dovoli, so bili vsi ti mogočnejši že vsi iz sebe. Da bi pa ta „partelj“ vendar ne prilomastil gori, ter jim ne mogel izprašati njih kosmate vesti, so vrata zaklenili. Kaj so ukrenili, nam drugega ni znano, kot to, da so našega gosp. Strublina postavili za kandidata. Seveda so hoteli s tem slepiti naše ljudi. A naši volilci so bili modrejši in so gosp. Vošpernika in druge značajne može sami izvolili in Izrael imenitno podjali. Drugi dan so imeli naši pri ogromni udeležbi shod pri Wirtu v Domačalah, kjer je bila popolna svoboda vsakemu zasigurana. Iz tega se zopet lahko učimo, kje je resnica in nje pravi prijatelji, katerim se ni bati belega dne. Dokazalo se pa je tudi, da se naši nemškutarji razen Boga bojijo tudi strmškega fajmoštra.

Beljak. (O dr. Hocku še eno poročilo.) Utonil je v nedeljo pri drsanju v Vrbskem jezeru dr. Hock. Nevidna roka mu je branila iti v smrt. Pozabil je doma drsalke. Hitel je po nje, a je prišel na kolodvor v zadnjem hipu. Vstopil je brez voznega listka in je šel v smrt. Bil je več zdravnik, a je odpadel pred nekaj leti od vere in je bil hud nasprotnik Slovencev.

Iz beljaške okolice. (Velike izredne zasluge.) Nedavno sem čital v beljaški „Teti“, da je gostilničar Schwelle odklonil načelnišvo „Sūdmarke“ v Droboljah, ker se je kot pristen Nemeč gotovo sramoval, še nadalje načelovati društvu, v katerem so skoraj sami slovenski „Nemci“. Mesto njega bil je izvoljen načelnikom nadučitelj Bernold pri Mariji na Zili, zapisnikom učitelj Osinger in njegovim namestnikom pa učitelj Maršnik na Dravi. Kolikor mi je znano, sta Ber-

nold in Maršnik rojena Slovenca in jima slovenski pšeničnjak prav dobro diši, slovenskega govora pa se bojita bolj, kakor vrag križa. Ko je učitelj Bernold prosil za nadučiteljsko mesto pri Mariji na Zili, je neki obljubil, da v kratkem napravi izpit iz slovenščine, če dobi službo, akoravno niti pravilno slovenski čitati ne zna. Med prosilci so bili tudi iz slovenščine izprašani učitelji, kateri so imeli vrhu tega tudi v drugih predmetih veliko boljše rede, kakor on, pa so propadli, ker niso imeli zaslug. In kake zasluge si je neki stekel Bernold za zilsko občino, da sta tekala župan Gailer in njegov svak Ulbing, načelnik kr. šolskega sveta, od Poncija do Pilata in prosila za njega! Evo jih: delal je propagando za veliko Nemčijo, ustanovil je „Sūdmarko“ v Droboljah, da prežene Slovence iz svoje rodne zemlje, kupil je Petrovo gostilno v Droboljah, kjer se pridno prodaja „fusel“, popival je pred volitvami s svojimi odpadniki po gostilnicah in agitiral za prosto šolo in nasprotnega kandidata, deloval je, da sta se odpravila dvojezična napisa iz „Gasilnega doma“ in šolskega poslopja in nadomestila z nemškim, na šoli celo v frankfurtarskih nemških barvah, prosil je nadzornika Moro, da mu pripomore v šoli nemško moliti, ker slovenski ne zna, kaznoval in zapiral šolarje, ako so slovenski pozdravljali itd. Nadzornik Moro je neki ukazal, da se ne sme drugače pozdravljati, kakor: „Grüss Gott“, v koroški nemščini: „Kristi hot!“ Gospod je gotovo pozabil, da se ima edino Slovencev zahvaliti za to službo, ker neki tudi slovenski zna, pa govoriti ga menda še nihče ni slišal. On je strasten nasprotnik Slovencev; v neki pesmi jih imenuje „lintverje“, zmaje, kateri se morajo prej ko prej pokončati — tudi velika zasluga. Prej, ko je bil beljaški okraj razdeljen, so bili v Beljaku pristni nemški nadzorniki, pa bili so Slovencev če ne ravno naklonjeni, pa vsaj bolj pravični. Poturica — janičar — je vedno hušji od Turka! Modri zilski občinski svet je tudi imenoval nekega gozdarja za častnega občana, ker je dognal pri deželni vladi, da se ime Pečar mora znanprej pravilno pisati Petschar. Drugih zaslug za zilsko občino ni bilo mogoče izvedeti. Zdaj pa mirna Bosna! O srečna zilska občina, ker imaš v svoji sredini tako zaslužne in modre može; sedaj se ti ne bode več potreba pehati za vsakdanji kruh, letela ti bodo pečena piščeta kar naravnost v usta, treba jih bo samo odpreti! Srečni pa tudi otroci, ker morajo zavoljo slovenščine nezmožnih učiteljev v šoli nemški moliti in pozdravljati, sedaj postaneje gotovo sami modrijani! Tak pouk bi celo „Culu“ v Afriki odklonili. Gospode slovenske držav. poslance pa prosimo, da povejo g. ministru, kakšne zasluge pri naših nasprotnikih imajo veljavo, in da brez njih ni mogoče do boljše službe.

Marija na Zili. (Ogenj.) V nedeljo okoli 10. ure je začelo goret pri Vaserlu v Prosovicah, 10 minut od cerkve. Vnel se je dimnik in drva ob dimniku. Ljudje, ki so šli ravno iz cerkve, so pogasili ogenj, ki bi bil lahko upepelil vso vas. Pač še sreča v nesreči.

Izjava.

Od več strani mojega volilnega okraja dobivam poročila, da moji volilci na ta ali drugi način krivico trpijo in da naj jim kot njih poslanec pripomagam do pravice. Naznanjam tem potom vsem volilcem, da mora biti vsaka pritožba oprta in podprta z uradnimi listinami kot dokazi, ker se na privatna poročila ne morem ozirati ne jaz in tudi ne merodajne oblasti. To naj blagovolijo vzeti na znanje vsi, posebno pa č. g. župniki, župani in načelniki krajnih šolskih svetov. Zelo važno, a tudi skrajni čas je, da zadnji opravljajo tajniški posel sami, ali pa odločen slovenski narodnjak.

Grafenauer,
drž. poslanec.

Cerkvena poročila.

Instaliran je bil na Svečnico v Kotmarivasi novi župnik č. g. Rotter. Tamošnji provizor č. g. Tomaž Ulbing je prestavljen kot kapelan v Prevalje. Župnijo Bilčoves je dobil č. g. Anton Teul, provizor v Guštanju, Guštanj pa č. g. Križaj, župnik na Vratah. Kornim vikarjem je imenovan urednik „Mira“, g. F. Smodej. Častnim kanonikom katedralnega stolnega kapitlja sta imenovana celovški dekan č. g. Henrik Angerer, dober prijatelj Slovencev, in č. g. Fr. Francisci, župnik in pisatelj v Grafendorfu. Čestitamo! — Umrl je 25. januarja 1908 86letni župnik Mihael Mošič v Št. Juriju pri Celovcu, previden s sv. zakramenti za umirajoče. N. v. m. p. Župnijo Št. Jurij oskrbuje sedaj č. g. kanonik Fr. Lasser.

Društveno gibanje.

Občni zbor koroške podružnice slovenskega planinskega društva se bo vršil v petek dne 14. svečana v Celovcu ob 7. uri zvečer v benediktinski kleti. Spored: Poročilo o delovanju podružnice v preteklem letu 1907.

„Zadružna Zveza“ priredi koncem februarja v Celovcu zadružni tečaj. Naše nadarjene fante že sedaj opozarjamo na to velevažno priložnost. Pouk bo teoretičen in praktičen.

Občni zbor celovškega delavskega društva se vrši dne 23. svečana popoldne v „Rokodelskem domu“. Natančni spored se bo pravočasno prijavil.

„Slovenska čitalnica v Glinjah“ bo napravila v nedeljo, dne 9. februarja t. l., veselico z igro „Čevljar“, katero predstavljajo udje delavskega društva iz Podlublja, pri Dremlu v Glinjah. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina znaša za osebo 60 vin. Ženske proste. Po igri prosta zabava in ples. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sveče. Udje kršč. soc. delavskega društva „Podlublje“ prirede dne 16. februarja 1908 v prostorih Adamove gostilne v Svečah gledališko igro „Čevljar“. K obilni udeležbi vabi odbor.

Velikovec. Slov.-kršč. izobraževalno društvo „Lipa“ priredi v nedeljo dne 9. februarja 1908 v prostorih „Narodnega doma“ v Velikovcu predpustno veselico s sledečim sporedom: 1. „Veseli prijatelji“, svirajo tamburaši. 2. P. H. Sattner: „Na planine“, poje društveni zbor. 3. „Mladi vojaki“, svirajo tamburaši. 4. „Vedeževalka“, veseloigra v enem dejanju. 5. „Dinarskim kridinam“, svirajo tamburaši. 6. A. Nedved: „Na goro“, poje društveni zbor. 7. „Venec slovenskih narodnih pesmi“, svirajo tamburaši. 8. „Deklamacija“, šaloigra v enem dejanju. 9. „Savski valovi“, svirajo tamburaši. 10. P. H. Sattner: „Studenček“, poje društveni zbor. 11. „Kolo“, svirajo tamburaši. 12. Srečolov. 13. Posta zabava. Začetek točno ob 1/4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 50 vin. Ker je čisti dohodek namenjen za društvene namene, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Šmihel nad Pliberkom. V nedeljo, dne 16. svečana t. l., priredi izobraževalno društvo svoje zborovanje, in sicer točno ob 3. uri popoldne v gostilni pri Šercerju. Na sporedu sta dve lepi igri „Berite Novice“ in „Pravica se je izkazala“. Vse Slovence in Slovenke iz okolice Šmihela vabimo k tej predstavi prav vljudno. Posebno zanimiva bo šaljiva igra „Pravica se je izkazala“. Pridite torej vsi in gotovo! Odbor.

Vogrče. V nedeljo, dne 23. februarja, bode po blagoslovo ustanovni občni zbor izobraževalnega društva v Škofovi gostilni. Na sporedu so volitve odbora in predavanja. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Slovensko tamburaško društvo „Dobrač“ na Brnci priredi v nedeljo dne 16. svečana ob točno 1/2. uri zvečer v gotilniških prostorih g. Antona Pogliča na Brnci veselico s sledečim sporedom: 1. Tamburanje. 2. Veseloigra: „V Ljubljano jo dajmo“ v treh dejanjih. 3. Petje moškega zbora. Po sporedu prosta zabava. Udje tamburaškega društva se tem potom prosijo, da poravnajo udnino za leto 1907, da se potem lahko sklenejo društveni računi za leto 1907. Tudi bo društvo ob tej priliki sprejemalo nove ude. Vstopnina k igri: Sedeži za neude 50 vin., za ude 40 vin. Stojišče za neude 30 vin., za ude 20 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slov. kat. izobraževalno društvo „Zila“ priredi dne 9. svečana pri Šilihu v Draščah predpustno veselico, pri kateri se bo uprizorila igra: „Pravica se je izkazala“. Začetek ob 6. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kaj je novega po svetu.

Imenovan je izredni profesor slovenskega jezikoslovja dr. K. Štrekelj rednim profesorjem na vseučilišču v Gradcu.

Začasno upokojen je gosp. Anton Zobec, pristav (adjunkt) pri ravnateljstvu državne železnice v Trstu.

Opozarjamo preč. duhovščino na „Duhovnega Pastirja“, edin govorniški list za Slovence s prilogo „Društveni govornik.“ Izhaja vsak mesec v založbi „Katol. Bukvarne“ in velja 8 K na leto.

Zgorela je 80 let stara sestra graškega škofa dr. Schusterja. Tiščala se je preveč zakurjena peči in se ji je vsled tega vnela obleka. Opekla se je tako, da je tekom ene ure umrla.

Olajšave za dijake na srednjih šolah. Na Dunaju so imeli posvete glede preosnove srednjih šol. Med drugim se je zlasti veliko govorilo o odpravi grščine iz gimnazij. Naučni minister dr. Marchet je obljubil maturantom olajšave. Pri zrelostnem izpitu (maturi) bo izpadla

pismena naloga iz grščine in izpit ne bo imel tako stroge oblike kakor sedaj, ampak bo bolj podoben osebnemu razgovoru med profesorjem in učencem. Izpraševalo se ne bo toliko posameznih malenkosti, ampak se bo od maturantov zahteval bolj splošen pregled čez učne predmete.

Glas vpijočega v puščavi! Puščava namreč je liberalna stranka, vpije pa neki list, po imenu „Naš list“. — Izmed mnogih strupenih gob, ki zraščajo v liberalnem močvirju, je tudi ta „nebodigatreba“. — Sicer itak nobeden ne ve, kaj je, kje je, odkod prihaja in kam hodi to svetovno glasilo. — A za predpustno šalo govori v zadnji številki, da je nekje nekdo neko stvar, „Rubikon“ po imenu, prekoračil, in da se je to na Koroškem zgodilo. Menda so ga „klerikalci“. — Govori veliko o enotnosti koroških Slovencev, ob enem se pa v članku kar kadi o koroških „klerikalcih“, o „kranjskih izdajalcih“. Ravnokar ustanovljeno „krščansko-socialno zvezo“ imenuje „ironijo“ in „generalstab“. — Bog se usmili! Zdaj se ne ve, je-li moškega ali ženskega spola. — V „klerikalce“ je čisto zamaknjen „Naš list“. „Mir“-ova stranka je „kranjsko klerikalstvo“, je samo „privesek kranjske stranke“. — Ampak tisti „Korotanski“, je tudi salamensko učen! — Rabi bolj ta „nobel“, čeravno tuje besede: Mi smo menda: „korumpirano, teroristično klerikalstvo“! Naš „generalstab“ „kršč.-socialna zveza“ maršira na našem čelu. Prekoračili smo „Rubikon“ in na onem bregu so zastavili „napredni (p. d. liberalni) elementi“ pravočasno pot klerikalni „prepotentnosti“; to pa je baje „v interesu“ koroškega Slovenstva. — „Konflikte“ s Kranjci smo pozabili „in imamo novo „firmo“. Učila nas pa bo „centralna“ knjižnica v Celovcu, naprednjaki so pa že „ventilirali“ to vprašanje ter izvajajo „konsekvence“ in pusté kranjske klerikalce na cedilu. Z nami se torej „Naš list“ noče „identificirati“, zato bo njegove pristaše lahko „okupirala“ nemškonalna stranka. — „Naš list“ je pa zato čisto iz sebe, ker so se vršile „homatije“ za „kulisami“ v času „interregnuma“ g. Podgorca. — Vsega tega „Naš list“ ne more kar tako „akceptirati“. — Zdaj pa veš, koroški kmet, kaj da je, če sploh moreš tako besedno kolobocijo razumeti. — Sicer pa, da ne bodeš mislil, da je to latinski list, ti povemo, da je „drukan“ v slovenski tiskarni. — Zapomnili pa si bomo dobro te-le strašno bojvite besede „Našega lista“: „Kaka daljša obzirnost in popustljivost bi bila povsem neutemeljena in bi škodovala ne samo naprednemu pokretu, temveč bi nič manj škodovala narodni stvari sploh. Za danes ne rečemo nič drugega, izrekamo samo željo, da bi se tudi napredni koroški elementi v polni meri zavedali svoje naloge. Klerikalni nadutosti in prepotentnosti treba pravomočno zastaviti pot. Gonja kakega dr. Ehrlicha proti vsakemu svobodnejšemu pojavu med celovškimi slovenskimi dijaki in drugi taki slučajji naj bodo naprednim koroškim rodoljubom glasen memento, da mislijo ti ljudje stvari tirati do skrajnosti in bi bil odločen in odkrit nastop vseh naprednih elementov le v interesu nadaljnega razvoja koroškega slovenstva.“ — Tako bojevit postaja „Naš list“, ki smo mu že enkrat povedali, da se naj ne vtika v koroške zadeve, kakor se mi nismo v njegove. Mi nismo začeli „napadati“, ampak napadeni se samo braniti, zakaj na take-le naravnost ostudne „gonje“ ne bomo molčali. Kaj pomeni g. dr. Ehrlich za koroške Slovence, kaj pomeni ravno ta gospod za organizacijo slovenskih koroških dijakov in delavcev, za katere se pred njim kak „Korotanski“ ni zmenil, to ve vsa javnost na Koroškem in ni treba o tem nadrobno odgovarjati. V celem dolgoveznem uvodnem članku „N. L.“ nismo našli prav nič pametnega nego misel, da bi bil odkrit nastop vseh naprednih elementov potreben, kar smo vedno pogršali. Na dan z imeni piscev raznih polemičnih člankov, na dan s konzorcijem pri „Korošču“, glasilo „naprednih elementov“, da ne bo treba slepih miši loviti. Izjavljamo, da bomo na vse polemične članke s podpisami odgovarjali tudi s podpisami. Sami ste izrazili to željo, zato vas pozivljamo, da jo tudi izvedete.

„Slovenski Narod“ je prinesel proti „Miru“ cel članek, v katerem govori o „komedijantstvu in hinavščini“ „Mirovi“ „in njenih gospodov“ in hoče na njih te dve lastnosti dokazati s sledečimi stavki: »„Mir“ je prinesel obvestilo o tej veselici, (namreč o veselici Ciril in Metodove družbe „Izza kongresa“ na Svečnicu), celo vabilo — na zadnji strani, na drugi strani pa obenem debelo tiskano vabilo na izlet v Ljubljano, ki se naj vrši itak v dveh ali treh tednih s posebnim vlakom — k Meškovi igri.« Malo nižje pa piše „Narod“: „Saj to ve vsak otrok, da slovenski Korošci niso v položaju v teku dveh tednov priti dvakrat v Ljubljano.“ — Nato odgovarjamo: Z debelo tiskanim pozivom, da priredimo k Meškovi igri poseben vlak, nikakor nismo menili odvrčati koroških

Slovencev od udeležbe veselice „Izza kongresa“. Ta poziv smo uvrstili zadnji čas, ko se je v tiskarni list že lomil, na osebno obvestilo g. pisatelja Meška. Da bi se Korošci ne peljali k uprizoritvi igre: „Na smrt obsojeni“ dne 26. p. m., kakor smo v isti številki naznanili, smo morali drugi poziv debelo tiskati, da ga nihče ne prezre in se s tem prvi anulira. Sicer smo poprosili č. g. Meška, da pošlje v „Narod“ pojasnilo, in upamo, da bo „Narod“ tudi toliko pošten, da bo popravil storjeno krivico. Glede „Narodove“ izjave, da smo se zbal, da bi vsled velike reklame v „Korošču“ za Ciril-Methodovo družbo res prišlo več Korošcev na veselico v Ljubljano in se tam morda navzelo naprednonarodnega duha, vprašamo pa samo „Ciril in Metodovo družbo“ samo, ali se identificira s kranjskimi liberalci, ker piše „Narod“ kakor bi bila „C. i. M. dr.“ last kranjskih liberalcev, ne pa vseh Slovencev. Če to ni res, potem pa prosimo družbo, da skuša tudi na pisavo „Slov. Naroda“ vplivati, kakor je to skušala potom našega političnega društva na „Mir“, ki prevažne, prekristne in prepotrebne „C. i. M. družbe“ tudi nikdar ni napadal, ampak le zaslužno okrcal ljudi, ki so s svojim netaktnim nastopom pri družbinem občnem zboru spravili družbo v veliko nevarnost. Izjavimo tudi nasproti „Narodu“, da mi, „Mirovi gospodje“, kakor nas blagovoli ta list naslavlja, nimamo prav nobenega strahu.

Liberalno in krščansko gospodarstvo. Liberalni časniki napadajo v zadnjem času krščansko mestno zastopstvo na Dunaju s trditvijo, da delajo neizmerne dolgove. Slabo bi bilo, če bi krščanska stranka kedaj tako gospodarila, da bi jo hvalili liberalni časniki koroški. A neki laški časnik „Corriere d' Italia“ ravnokar tako sodi o gospodarstvu krščanskega občinstva na Dunaju: „Kar pišejo judovski listi, Luegerju in Dunajčanom ne bo kratilo spanja. Odkar gospodari na Dunaju krščansko-socialna stranka, je judom, ki drugod iz javnih naprav vlečejo tisočake, na Dunaju odklenkalo in ne morejo ubogega ljudstva tako izkoriščati nego prej. Dunajska občina je ena najboljših oskrbljenih na svetu; ker pa hoče napredovati, je potrebovala novega izposojila. Liberalci pa kričijo, da krščansko zastopstvo tira mesto v dolgove. Dunaj ima dolgove, za katere ga zavida ves svet, dolgove, ki se obrestujejo, odplačujejo in nesejo mestu milijone! Odkar ima mesto krščansko zastopstvo, ni bilo treba poviševati doklad! Trgovina in obrt ste se razvili in Dunaj je postal eno najlepših in najbogatejših mest. Seveda, iz nič se ne zidajo elektrarne, plinarne, cestne železnice, bolnišnice, brez denarja se ne napravljajo tlaki, vrtovi, dolg pa, ki se obrestuje in daje še dobiček, ni dolg. Zakaj pa ti listi ne poročajo ničesar o svojih somišljenikih, o francoskih liberalcih? Gospoda v Parizu je ukradla redovninam narodu 1000 milijonov (1 milijardo) denarja, ki je izginil v žepih liberalne gospode, ki je poprej obetala, da bo s tem premoženjem delavce zavarovala za starost! Ta denar je pa izginil, in davkoplačevalci bodo morali zdaj sami šole vzdrževati in plačevati milijone, dočim so dozday skrbeli za šole brezplačno redovniki in redovnice! Milijarda ali tisoč milijonov je torej izginilo v judovske žepce, delavci pa niso dobili od tega denarja niti vinarja; nasprotno še plačati bodo morali davke, ki jih prej niso tiščali. Liberalci, tako znate vi gospodariti, zato ven s temi ljudmi iz občin, ven iz deželnih in državnih zastopov!

Društvo za ustanovitev ljudske šole v Aleksandriji je prejelo od svojega začetka (28. aprila 1907) naslednje darove: Iz hrvatskih pokrajin in od Dalmatincev v Novi Zelandiji: P. T. 1973; darovi nabrani v domovini po P. Benignu Snój, slovenskem dušnem pastirju v Aleksandriji K 5461; dr. Krasovec — Celovec K 20; kurat Jos. Golob — Podgora pri Gorici K 20; kanonik Ton. Kajdiž — Ljubljana K 368; občina Vurnberg pri Ptujju K 40. — Društvo se najtoplejše zahvaljuje vsem plemenitim darovalcem ter se tem potom zopet priporoča vsem domoljubnim rojakom v domovini in drugod v blagovoljno podporo. Velike so žrtve društvenikov za novo šolo in vendar še nedostatne; zato, dragi rojaki, združenimi močmi na delo za narodno stvar. Šola je bila otvorena v oktobru l. 1907 in se nahaja v središču Aleksandrije, Rue Salah El Dine 24, in hvala Bogu, že sedaj kaže tako dober uspeh, da bi bil velik naroden greh isto opustiti. Darove sprejema blagajnik: A. Ozretić, inženir, Rue Ibrahim 27, Aleksandrija.

Prešednik: A. Leban, inženir. Tajnik: dr. Wolff

Italija se utrjuje. Italijanskemu kralju je bil predložen načrt za novo vojaško železnico iz Rima proti Jadranskemu morju v smeri prelazov, skozi katere pride lahko sovražnik v Italijo. Za utrdbo ob avstrijski meji na vzhodu so napravili Lahi načrt za 600 milijonov lir.

30 mladih anarhistov je demonstriralo zadnji ponedeljek v Trstu pred portugalskim konzulatom s klici „živela anarhija“, „smrt tiranom“! Ko sta se pa prikazala dva finančna stražnika, jim je ušla korajža in so zbežali. Ves Trst se smeje tem mlečnozobim socijem, ki so imeli črne kravate.

Vlak padel v reko. Pri postaji Wilshofen se je podrl železniški most v trenutku, ko je vozil tovorni vlak čez most. Vlak je padel v reko. Mnogo uslužbencev je težko ranjenih.

Na smrt je obsodilo vojno sodišče v Peterburgu portarturske generale Steslja, Focka in Reissa. Smirnov je obsojen na 10 let težke ječe. Pričakuje se, da bo car obsojen pomilostil.

Verska svoboda na Ruskem. (Škof pl. Ropp.) Vojska z Japonci ni pridobila sicer novih lavorik ruskemu orožju, toda prinesla je ruskim državljanom predragocenih svoboščin. Med temi svoboščinami se posebno poudarja carjev ukaz od 30. aprila 1905, ki dovoljuje vsem raznovrstnim podložnikom ogromnega ruskega carstva prosto spoznavati svojo vero, prosto prestopiti iz ruske pravoslavne (razkolniške) vere h katoliški veri. Dosedaj je bilo pod kaznijo z zaporom prepovedano zapustiti pravoslavje in prestopiti v drugo krščansko cerkev. Svobodoljubni ukaz o verski svobodi je povzročil med ruskim ljudstvom nad vse veselo gibanje: Nazaj k Rimu! Do 2. marca 1907 je prestopilo že nad 30.000 pravoslavnikov h katoliški veri. Ruski uradniki skušajo z vsemi mogočimi predpisi, določbami in procedurami zabraniti prestop iz pravoslavja, zaježiti gibanje „Nazaj k Rimu“ in preprečiti to, kar dovoljuje ukaz carjev. Najbrezobzirneje pa so postopali s škofom v Vilni, Eduardom pl. Ropp. Ta škof je vzor delavnega nadpastirja. On ne dela samo v „sakristiji“, kakor ruski državni škofje, ampak se poteguje tudi za pravice katoličanov zunaj cerkve. Uradništvo mu je delalo veliko zaprek — a pl. Ropp je ostal neustrašen. Zahtevali so od njega, naj v poljskih župnijah vpelje ruske pridige in rusko popoldansko opravilo, toda ni se uklonil. Katoliško ljudstvo je vse navdušeno za njega, ker ni le neustrašen in zmožen borivec katoliške stvari, ampak tudi goreč in pobožen duhovnik. Njegov vpliv, njegov ugled med ljudstvom je tolik, da je veliko pravoslavnikov samo zaradi njegove ljubeznive osebnosti prestopilo v katoličanstvo. Vse to je ruske uradnike bodlo v oči. Najprej so se ga hoteli izlepa iznebiti; ponudili so mu v poljskem kraljestvu izpraznjeno škofijo na izbiro; ali škof, dobro vedoč, da je prepotreben v Vilni, se ni vdal. Zato so ga kratkoma odstavili in naročili korarjem v Vilni, naj volijo drugega škofa, sicer bodo kaznovani. Stvar še danes ni rešena. Korarji v Vilni so v hudi stiski. Po cerkvenih predpisih se ne more voliti novega škofa, dokler je še prejšnji v svoji polnočni veljavi. Vlada nima pravice odstavljati katoliških škofov, ampak papež — zato je Ropp še vedno škof v Vilni. — Če bi se predrznili korarji voliti novega škofa, zapadejo strogim cerkvenim kaznim. Ali ruska vlada se ne zmeni za to, pač pa žuga od svoje strani korarjem s kaznimi, če ne volijo v kratkem novega škofa. Kaj torej pomagajo carjevi ukazi o verski svobodi, če carjevi uradniki ne marajo svobode!

Črez pol stoletja zopet med svetom. „Frankfurter Zeitung“ od 18. decembra l. l. poroča iz Newyorka: Franc Hoffmann, ki je preživel v državnem zaporu 47 let, je prišel danes tu sem. V starosti 20 let se je preselil sem in je že v prvih tednih svojega tukajšnjega bivanja udeležil se nekega umora, vsled katerega je bil obsojen v dosmrtno ječo. Od tega časa ni prišel iz ječe Sing-Singa. Ko pa je včeraj jutraj prišla pomilostitev od guvernerja, je zapustil ječo z novo obleko in denarjem, ki si ga je prislužil v njej. Ko pa je prišel na kolodvor, se je tako prestrašil novih prikazni, ki jih je videl na svojem kratkem potu, da jo je ubral po najkrajšem potu nazaj v kaznilnico in prosil ravnatelja, naj ga vtakne zopet v njegovo staro celico, ker se ne spozna več v svetu. Dovolilo se mu je, da prenoči v Sing-Singu. Danes popoldne pa je prišel v spremstvu nekega paznika semkaj, in se oglasil pri nekem človekoljubnem možu, ki naj bi starca za ostale dni življenja uslužbil za lahka dela na vrtu. Stari mož se je krčevito držal roke paznika. Cesto, po kateri so dirjali tramvajski vozovi, avtomobili in drugi vozovi, si je upal prekoračiti šele tedaj, ko je neki policist ustavil promet. Ko je nad glavami črez neko cesto, katero sta prekoračila, švignil železniški vlak, se je odtrgal prestrašen in smrtnobled od paznika in skočil na obcestni tlak. S solzami v očeh je končno prosil paznika, naj se ga vendar sprejme nazaj v ječo, kajti on ne bo mogel živeti med svetom. Ker ni Hoffmann nikdar bral časopisov in se tudi ni smel razgovarjati s soujetniki, na ta način ni

ničesar izvedel o napredku v prometu in podobnih poljih človeške delavnosti. V 47 letih se je pač vse izpremenilo in stopil je v svet, ki se mu je zdel popolnoma nov. Pazniku se je končno posrečilo, da ga je spravil na oddaljeno posestvo, kjer bo lahko v miru preživel svoje zadnje dni.

Smešnice.

Katehet: Kdo so najimenitnejše stvari božje? No, povej mi — ti Vinko.

Šolar: Najimenitnejše stvari božje so — najimenitnejše —

Katehet: „No, le pomisli.“

Šolar: Najimenitnejše so — so klobase.

Sodnik: Obsojena ste na pet dni zavora, en dan temne ječe.

Obtožena: „Kdo more to govoriti?“

„Kat. slov. izobraževalno društvo v Globasnici“ uprizori v soboto dne 22. svečana in v nedeljo dne 23. svečana 1908 v prostorih gostilne gosp. Fr. Kruleca v Črni veliko ljudsko igro

Rokovnjači.

Začetek v soboto dne 22. svečana ob 8. uri zvečer in v nedeljo dne 23. svečana ob 3. uri popoldne.

Vstopnina: Sedeži K 1.20; stojšča K 1.—.

Pridite v prav obilnem številu!

Odbor.

Št. Jakob v Rožu. Za „Narodno šolo“ so darovali:

Iz nabiralnika v „Narodnem domu“ K 23. G. Spicer 6. Vesela družba na „Pošti“ v Podbrdu 4 Ivan Kovač, cerkovnik v Podbrdu 2. Neimenovan iz Žoprač 1. Jože Fuger, župnik v Št. Janžu, 2. Ivan Nagel, župnik v Selah, 14. P. Serajnik, provizor v Št. Petru, 3. Mohorjani v Brezicah 5. Upravništvo „Slovenec“ 19-90. Mohorjani v Kanalu, Goriško, 5. Županstvo Št. Peter na Krasu 30. Ob inštalaciji č. g. župnika Rozmana 45-80. Fr. Zmazik, župnik pri sv. Benediktu v Slov. goricah, 10. Blaž Kordež, cerkovnik v Medgorju, 5. Upravništvo „Slovenca“ 36. Vkup K 168-70.

Prisrčna hvala vsem dobrotnikom!

Matej Ražun, župnik.

Izkaz darovalcev za stavbeni sklad „Učiteljskega doma“ v bogoslovju v Celovcu.

Darovali so: Č. g. Ant. Žnidaršič, kaplan v Zagorju, 10 K 10 vin.; č. g. Gr. Rožman, sem. duh., 1 K; tov. Fr. Šenk, bogoslovec, 1 K.

Iz Podravelj: Poverjenica: Micka Heber. Po 2 K; č. g. J. Dragasnik, župnik na Kostanjah; Mat. Vošpernik, J. Vošpernik, Neimenovan. Po 1 K: Micka Heber, Andrej Truppe, Marija Heber, Uršula Galob, Urban Heber, Mart. Sturm, Luka Lassnik, Marija Lassnik, Lenka Lassnik, Herman Schiller, Ivana Schiller, Janez Spicer, A. Belohuby, č. g. Ferdo Lavrinec, župnik na Strmcu; Jurij Oprisnik. Po 60 vin.: Margareta Spicer, Marija Falle. Po 40 vin.: N. Pečar, Mar. Spicer, Terez. Florijančič, F. Reichmann, Neimenovan. Tom. Florijančič 32 vin., Micka Lassnik 30 vin. Po 20 vin.: Urban Markovič, Roza Lassnik, Elija Sumper, Marija, Micika, Antonija, Anton, Ana, Ivana, Jožef Belohuby, Val. Winkler, Jan. Lepušič, Jan. Smole, Milica Falle, Maks. Falle, Martin, Ana, Martin ml., Barbara, Ana, Tomaž, Marija Kuchler, Tomaž, Ana, Tomaž Oraž, Franc, Nežka Reichman, Val. Kaufman. Vsem tem blagodušnim darovalcem se izreka prisrčna zahvala. „Naprej za vero in narod!“

Za zavod šolskih sester v Trstu so darovali:

Prezv. knez in škof dr. Kahn 5 K; Franc Kolarič, župnik v Celovcu, 4; Neimenovan dobrotnik iz Škocijana 2; J. Kren, župnik, 10; A. Einspieler, župnik v Slov. Plajbergu, 3; J. Vintar, župnik v Šmihelu, 5; Jožef Kukačka, župnik v Kazazah, 1 K. Vsem č. darovalcem iskrena hvala! Priporoča se tudi drugim cenjenim bralcem „Mira“ vodstvo zavoda.

Učenca,

zmožnega slovenskega in nemškega jezika, s primerno šolsko izobrazbo, kakor tudi poštenega, treznega in močnega

hlapca

sprejme takoj v svojo trgovino

Franc Sadnikar,

trgovec z železnino v Celovcu, Burggasse št. 8.

Trgovina s špecerijemskim blagom,

v Celovcu, šolske ulice št. 18, z vsemi pravicami in opravo, se da v najem. Pojasnila daje gospa **Justina Mayer,** šolske ulice št. 18, I. nadstropje.

Tržne cene v Celovcu

30. januarja 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	—	—	—	—	—	—	
Rž	20	50	24	50	12	55	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	17	25	18	40	9	—	
Oves	16	—	17	50	6	11	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	25	40	16	—	
Turščica	—	—	16	34	9	60	
Repica (krompir)	—	—	5	—	2	80	
Seno, sladko	8	—	9	—	—	—	
kislo	5	30	8	—	—	—	
Slama	5	—	5	70	—	—	
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—	
Smetana, 1	—	60	1	20	—	—	
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	2	40	2	80	—	—	
Surovo maslo (putar), 1	2	40	3	20	—	—	
Slanina (špeh), povoj, 1	1	80	1	90	—	—	
surova, 1	1	50	1	70	—	—	
Svinjska mast 1	1	70	1	80	—	—	
Jajca, 1 par	—	20	—	24	—	—	
Piščeta, 1	2	60	2	80	—	—	
Kopuni, 1	5	—	6	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	40	3	60	—	—	
30 . . . . . mehka, 1	2	80	3	20	—	—	
Ž i v i n a	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
		žive vage		zaklana			
		od	do	od	do		
v k r o n a h							
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—
za vožnjo	350	410	—	—	—	11	5
Junci	—	250	—	—	—	4	1
Krave	180	350	—	72	—	49	14
Telice	—	180	—	—	—	4	2
Svinje, pitane	—	—	—	—	118	124	51
Praseta, plemena	18	38	—	—	—	125	86

Loterijske številke 1. februarja 1908:

Trst 16 19 76 68 69

Line 40 64 2 12 7

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepijo in oživljajoče sredstvo.

**Krepi telo.
Jači živce.**

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastoj in poštine prosto po **Bauer in dr.,** Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady,** Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Dobra in lepa gostilna

v Borovljah se takoj prodá. Dopisi naj se pošiljajo na upravništvo „Mira“ v Celovcu.

V najem se da trgovina z mešanim blagom, ali pa se proda s hišo vred. Več pove Janez Wretschnik, gostilničar v Celovcu, šolske ulice št. 21.

Na prodaj je novo zidana,

10 let davka prosta hiša, z dvema sobama in kuhinjo. Poleg je hlev za dve kravi, skedenj, svinjski hlev, sadni vrt in vrt za zelenjavo, okoli 1 orala zemlje, vse pri hiši, pol ure od Vrbskega jezera v prav lepem kraju. Proda se pod ugodnimi pogoji iz proste roke. Več se izve pod imenom: „Sucher“, poste restante Vrba ob Vrbskem jezeru na Koroškem.

Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu,

katera je z najnovejšimi stroji in pismenkami oskrbljena, prevzema razna naročila tiskarske obrti, kakor: **Uradne in pismene zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike in sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari** ter bode izvrševala vse točno, vestno in po najnižjih cenah.

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu se priporoča za obila naročila

z odličnim spoštovanjem vdano

vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja.

PROF. PAWLOW

pripozna

na podlagi najnatančnejše poizvedbe, da je zdravi tek najboljši oživljavec izločevalnih žleznih živec. Za pospeševanje teka, okrepitev žleznice in za olajšanje žleznih bolečin se odlikujejo najbolj prave **Bradyjeve žleznice kapljice**. One pospešujejo prebavljanje in jedičnost, odstranijo truplu škodljivo napenjanje, preobilno napravo kisline, zaprtje, žleznice bolečine in druga oviranja prebavljanja.

Kapljice se dobivajo v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj, I.,** Fleischmarkt 1/385, razpošilja 6 steklenic po K 5.—, 3 dvojnate steklenice pa po K 4.80 poštne prosto.

e. Mawr

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovejše.

Največja zaloga tudi za prodajanje **na debelo** za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. Za ženine in neveste zmerom najnovejše blago. Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Matija Russling

Šent-Vid ob Glini, Koroško

dobavlja

vse glashbene instrumente

najsolidnejše izdelane, ob polnem poročtvu za najčistejše uglasenje, po najnižjih cenah:

Gosli, kitare, mandoline citre itd. Strune le najboljše vrste. Akordne harmonike na meh. Velika zaloga glasil za harmonike za svojeručno vstavo. Cenik na zahtevo brezplačno.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je **Thierry-jev balsam**

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaskom K 5.—

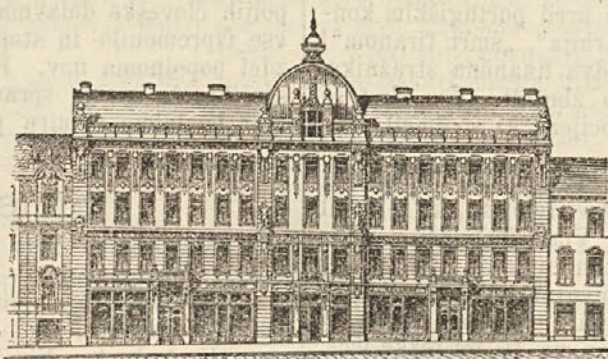
Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljše.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Stanje hranilnih vlog: nad 24 1/2 % milijonov kron.

Rezervni

zaklad:

nad 900.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Izvrsten trgovski pomočnik

25 do 28 let star, samskega stanu, ki je slovenskega in nemškega, če mogoče tudi italijanskega jezika, v besedi in pisavi popolnoma zmožen, se sprejme v večji tovarni. Zanj je upanje, da pride pozneje na potovanje.

Obširne ponudbe s fotografijo in prepisi pričeval se naj pošljejo pod

„W. N. 958“ na Rudolfa Mosse, Dunaj I.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje preudjme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.